

Spravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon številke 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seledburgova ul. — Tel 3492 to 3392
Pisarnica Maribor, Grajski trg št. 7 — Telefon 2455
Pisarnica Celje, Kocenova ulica 2, Telefon št. 190
Pri pošti pri post. ček zavodih: Ljubljana št. 17 749

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din,
za inozemstvo 50 din.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2455, Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo.

Spremembe v Franciji

V Franciji so se izvršile te dni izredno važne spremembe, katerih pomen bo mogoče pravilno prosoditi šele čez čas, ko se bo dalo zanesljivo odgovoriti na vprašanje, ali gre samo za notranje spremembe ali tudi za preokret v splošnem položaju francoske države v zvezi s sedanjo vojno. Dosedanja poročila si prav v tem pogledu močno nasprotujejo.

Izločitev Lavalja iz Pétainove vlade ki je bila izvedena v nedeljo 14. t. m. je bila tudi za poznavalce francoskih razmer nekaka senzacija. Doslej smo se namreč že navadili istovetiti novi Pétainov režim v Franciji z osebnostjo podpredsednika vlade Lavalja, ki je bil s posebnim uspešnim znanjem konec junija letošnjega leta določen tudi za prvega Pétainovega naslednika na položaju državnega šefa. Laval je sploh veljal za »gonilni motor« nove francoske notranje in zunanje politike, katere bistvo bi mogli na kratko tako označiti: za notranj prilagoditev Francije notranjima sistemoma obeh veljavi osi, čeprav na več ali manj francoski osnovi, na zunan pa podreditve novemu evropskemu redu, kakor si ga zamišljajo v Rimu in Berlinu. Lavalova prizadevanja za čim tesnejšo naslonitev Francije na Nemčijo so bila že splošno znana, vendar na doslej še niso rodila rezultatov, ki jih je on sam pričakoval. Vzrokov za to je bilo več. Predvsem bi se Francija ne mogla sporazumeti s Nemčijo, kakor je to menda pričakoval Laval. Sporazum bi se moral razširiti tudi na Italijo, glede katere pa Francozi niso kazali enake pripravljenosti za koncesije kakor glede prve. Ni znano, v kolikšni meri so na zastoparjanje vplivale tudi nemške teritorialne in druge zahteve kot pogoj sklenitve končnega miru s Francijo. Vsekakor se zdi, da je Laval glede vseh teh vprašanj zastopal precej drugačno mnenje kakor ostali člani Pétainove vlade in stari maršal Pétain sam. Laval razen tega osebno ni užival zaupanja francoskega naroda. Gotovo je nezaupanje proti niemu še narasčalo, ko se je le preveč očito hotel osebno uveljaviti mimo starega maršala kot najvidnejši ali celo edini dejanski predstavnik novega režima.

V uradni objavi o izločitvi Lavalja iz vlade ugotavlja maršal Pétain, da se je odločil za ta korak »iz raznih notranje-političnih razlogov«, k čemur se pripominja, da se »odnošaji z Nemčijo s tem ne bodo v ničemer spremenili«. Maršal Pétain ostane še nadalje na čelu države, »nacionalni prepoved Francije se bo nadaljevala, za novega zunanjevega ministra pa je imenovan Pierre Étienne Flandin, ki je bil zunanji minister in ministrski predsednik že v prejšnji Franciji. V zvezi s temi spremembami je bil ukinjen tudi položaj podpredsednika vlade, medtem ko sta informacijska in propagandna služba, ki sta bili doslej v Lavalovih rokah, neposredno podrejani ministrskemu predsedstvu. Spremenjen je bil tudi dosedani zakon o Pétainovem nasledstvu v tem smislu, da maršalovega naslednika določijo ministrski svet, ako bi Pétain iz kakršnihkoli razlogov ne mogel več opravljati funkcije državnega šefa in ministrskega predsednika. Obenem je bil zaradi odstopa dosedanjega prosvetnega ministra imenovan na to mesto Chevalier, ki je s tem na novo vstopil v vlado. O vseh teh spremembah je maršal Pétain obvestil nemškega kancelarja Hitlerja, kateremu je ponovil zagotovilo, da bodo ostali odnošaji z Nemčijo tudi pod novim zunanjim ministrom nespremenjeni.

Iz teh uradnih objav bi mogli torej sklepati, da gre zares samo za daljnosežne notranje spremembe, ki naj dajo sedanji Pétainovi vladi in novemu režimu v Franciji notnejši značaj. Nadaljnja poročila pa opozarjajo, da je bil Pétainov korak potreben tudi zato, ker je baje Laval hotel samovoljno razširiti svoj vpliv v vladi in je pripravil celo notranji udar, ki naj bi mu dal v roke vso oblast v državi.

Težko je reči, ali in v koliko so ta ugotovanja točna, toda že kar ugotavlja uradna poročila o Lavalovih namerah, kaže, da je Laval verjetno res pripravil kak večji preobrat v Franciji, ki naj bi mu omogočil, da se polasti vse oblasti. Ali je hotel doseči samo iznotranjih ali tudi iz zunanjih razlogov, ni jasno. Že samo navedene uradne objave utemeljujejo tudi Lavalovo internacijo, ki jo je odredila Pétainova vlada. Kakšen bo sedaj nadaljnji notranji in zunanji razvoj Francije, bo seveda odvisno predvsem od stališča, ki ga bo do teh sprememb zavzela Nemčija. Jamstvo za Pétainovo zagotovilo o nespremenjenih odnošajih tudi Nemčiji že osebnost novega zunanjevega ministra, ki je bil že doslej naklonjen sporazumu z Nemčijo.

Nemčija zasleduje razvoj v Franciji z največjo pozornostjo, kakor to dokazuje tudi prihod njenega izrednega poslanika v Parizu Abetza v Vichy, da se neposredno informira o ozadiju poslednjih sprememb. Abetzovi razgovori s Pétainom in Flandinom utegnejo biti odločilnega pomena za nadaljnji razvoj odnošajev med Nemčijo in Francijo. V

Osmi dan bitke na puščavski fronti

Angleške čete so zavzele vse ob libijsko-egiptski meji ležeče italijanske utrdbe, obkrožile trdnjavo Bardio in prodirajo istočasno proti Tobruku — Silovitost bojev še ni prav nič popustila

Nekje v Italiji, 17. decembra. AA. (Stefani). Službeno sporočilo št. 193 glavnega stana italijanskih oboroženih sil pravi: Osmi dan bitk na puščavski fronti v Cirenaiki označuje ista silovitost, kakor poprejšnji dan. Naše letalstvo je navzlic najbolj neugodnim vremenskim razmeram razvijalo svoje delovanje, in podpiralo odpor čet, obenem pa s svojimi lovskimi in bombniškimi oddelki izrpuvalo sovražnika. Na morju so naša torpedna letala zadelo z dvema torpedoma neko pettisotonsko križarko, ki je bombardirala Bario. Pet naših letal se ni vrnilo.

Na grškem bojišču: Zatišje na odseku 9. armade, prejšnje dni pa so se posebno izkazali polk grenadirjev in polk Lanciere iz Milana.

V Vzhodni Afriki na sudanskem bojišču. Delovanje patrol in topništva. Včeraj dopoldne je bilo eno sovražnikovo letalo, ki je poskušalo bombardirati Diredau, zbito od našega lovskega letala, ki se je dvignilo po prvem alarmnem znaku. Med sovražnikovim napadom, o katerem poroča poročilo št. 191, je naše lovsko letalo zbil eno angleško letalo, ki se je zrušilo v plamenih.

Imel prodor angleških oklopnih enot do okolice Bardie za enkrat samo značaj varnostnega ukrepa, ki naj bi preprečil, da bi bila posadka iz Bardie prišla na pomoč italijanskim posadkam v Salumu in Capuzzu ter tako Angležem onemogočila zavzetje obeh oporišč.

Pomen zavzetja Soluma

Kairo, 17. dec. j. (Ass. Press) Edina ovira, ki je videti nekoliko pomembna v angleškem napredovanju v Zapadni puščavi, je nezadostna prometna mreža, ki bi bila sposobna za nagle in velike transporte čet in vojnega materiala pri tako široko zasnovani ofenzivi, kakor je angleško prodiranje proti Libiji. Angleško vojno poveljstvo pa bo zaradi nezadostnih transportov na kopnem poizkušalo sedaj v večji meri izkoristiti morskot pot. Zavzetje Soluma pomeni v tem pogledu dragoceno pridobitev. Solum ima sicer prav majhno pristanišče, vendar pa je morje k sreči pred Solumom zelo globoko, tako da bo mogoče organizirati večje ladijske transporte v Solum, odkoder se bodo potem oskrbovale angleške čete, ki operirajo še zmerom v razmeroma majhni oddaljenosti od mesta. Za transporte pa prihajajo zaenkrat v poštev le manjše tovorne ladje, ker pri-

stanišče ni urejeno za razkladanje velikih parnikov.

Akcije italijanske vojno mornarice

London, 17. dec. j. (Reuter). V angleških mornariških krogih ugotavlja, da italijanska mornarica skoraj prav nič ne poizkuša motiti delovanja angleške vojne mornarice, ki je v minulih 8 dneh v sodelovanju z angleško pehoto in letalstvom v veliki meri pripravila k uspešnemu razvoju angleških operacij v Zapadni puščavi. Le redke edince italijanske vojne mornarice so doslej sodelovale z italijansko obrambo na kopnem. Italijanska podmornica »Naide«, ki je poizkušala napadati angleške vojne ladje pri bombardiranju pristanišč na obali Zapadne puščave, je bila kmalu potopljena. Ena izmed italijanskih podmornic je poizkušala torpedirati neko angleško vojno ladjo, ko je bombardirala Bardio.

Moč angleške vojske

Rim, 17. dec. s. (Tass.) »Giornale d'Italia« ceni v poročilu o bojih v Afriki, da razpolagajo Angleži v Egiptu sedaj z vojsko 300.000 mož, sestavljeno iz oddelkov iz raznih delov angleškega imperija. Angleži imajo po cenitvi lista v Egiptu tudi okoli 800 tankov in oklopnih vozil.

Angleška poročila

Zavzetje Soluma, utrdbe Capuzzo italijanskih obmejnih postojank — Borbe pri Bardii

Kairo, 17. dec. s. (Reuter) Poveljstvo angleške vojske na Bližnjem vzhodu je objavilo sredi naslednjih posebnih komunikacij. Na egiptskem bojišču so angleške čete danes zasedle Solum in utrdbo Capuzzo na libijskih tleh. Več sovražnih letal je bilo pri tem zajetih.

Včeraj so naše čete zasedle tudi sovražne obmejne postojanke: Musaid, Sidi Omar in Sepazan. Pri Bardii se boji nadaljujejo. Naš pritisk stalno narasča, ker prihajajo na bojišče nove sile.

Sredi so avstralske čete v mesečni uspešno napadle sovražno kolono. Zajet je bil en top in več transportnih vozil.

V severni Keniji je konec deževne dobe omogočil naši vojski obnovev izvidniškega udeleževanja v znanem obsegu. V Sudanu je položaj nespremenjen.

Današnje omebo obnavlja boj v Keniji, kakor tudi ponovna poročila v angleških komunikacijah o bojih v Sudanu, tolmačijo v tem smislu, da je pričakovati najbrže angleške ofenzive še tudi proti Abesiniji in Somaliji.

V nedeljo sestreljena italijanska letala

Kairo, 17. dec. s. (Reuter.) Po uradnih podatkih so Angleži v nedeljo sestrelili 26 italijanskih letal, med njimi 17 bombnikov.

Navdušenje v Kairu

Kairo, 17. dec. j. (Reuter). Vest o zavzetju egiptskega mesta Soluma in trdnjave Capuzz v Libiji je bila uradno objavljena v Kairu kasno zvečer in je vzbudila silno veselje.

Agilnost letalstva

Kairo, 17. dec. s. (Reuter). Poveljstvo angleškega letalstva na Bližnjem vzhodu javlja v svojem nočnejšem komunikatu: Angleški bombniki so včeraj napadli vsa sovražna letališča med Bardio in Tobrukem v Libiji. Lovska letala so nadaljevala z ofenzivnimi patrojnimi poletji v podporo kopne vojske. Preteklo noč je bil izveden nov napad na Bardio. Vojnašice, vojaške zgradbe in železniške naprave so bile bombardirane. Največje vojašnica je pričela goriti.

7 sovražnih bombnikov je bilo poleg enega lovskega letala tekom dneva sestreljenih. Dve nadaljnji sovražni letala sta bili verjetno uničeni. 10 sovražnih lovskih letal in 5 bombnikov je zasedla naša kopna vojska pri Solumu. Ta letala so bila poškodovana pri prejšnjih napadih angleških bombnikov.

Nobeno angleško letalo ni bilo izgubljeno pri vseh teh operacijah. V vzhodni Afriki so angleški bombniki v nedeljo ponovno napadli Guro in Asmaro. Pri napadu na Guro je bilo eno angleško letalo v borbi s sovražnimi lovci poškodovano, vendar je pristalo na angleškem ozemlju. Pri vseh teh napadih je bila povzročena znatna škola in opaženih je bilo več velikih požarov.

Sovražna letala so štirikrat poskusila napasti Malto, vendar škoda ni bila povzročena.

Na pol pota do Tobruka

Ankara, 17. dec. p. Turški radio je danes popoldne objavil vest, da so angleške čete napredovale še 30 km zapadno od Bardia, ki je obkrojen in koder se vrše zadnje borbe za zasedbo te važne postojanke. Angleške čete so prišle že na pol pota do Tobruka. Tobruk je drugo najvažnejše italijansko oporišče v Libiji. V teku včerajšnjega dne so bile najhujše bitke ob morskimi obali, na tako zvanem »Hudičevi kotli«, koder se vzpenja ozka obalna cesta, ki so jo zgradili Italijani na dokaj visok greben. Poročila naglašajo, da so Italijanske izgube zelo velike in da so njihovi glavni obrambni položaji dočela izravnani z zemljo. Po zadnjih poročilih je Bardia obkrožena, tako da se mora vsak čas računati z njenim zavzetjem.

Priprave za sunek proti Abesiniji

London, 17. dec. s. (Reuter) Današnji komunikate poveljstva angleške vojske na Bližnjem vzhodu, ki javlja zavzetje treh nadaljnjih italijanskih obmejnih utrdb, tolmačijo v tem smislu, da se angleška ofenziva najbrže ne bo ustavila ob libijski meji. Vse tri zavzete utrdbe so znatnega strateškega pomena. Utrdba Sidi Omar leži na libijskem ozemlju 5 km od egiptске meje in tudi obe drugi trdnjavi sta na že na libijskih tleh.

Ogorčene borbe

Angleži priznavajo, da kažejo italijanske čete v obrambi izredno vojaške vrline

Kairo, 17. dec. j. (AFI) Po informacijah iz Zapadne puščave se okrog utrdbe Capuzzo ter Soluma bijejo še zmirom ogorčeni boji. Na angleški strani se v bojih prvenstveno bore avstralske, novozelandske in indijske divizije. Indijski četam poveljuje general Noel Beresford Piercea. Italijanski odpor je tudi po zavzetju Soluma in Capuzza še zmirom izredno močan. Priznati je treba, da kažejo italijanske čete v svoji obrambi izredno vojaške vrline. Ako navzlic temu ne morejo vzdržati, in se, dasi počasi, vendar stalno umikajo, ni kriva tega njih visoka vojaška morala, marveč edinole poveljstvo, ki ne

zna preprečiti, da ne bi bile ločeno nastopajoče enice vedno znova odrezane od svoje zveze z zaledjem, obkroženi ter prisiljeni k predaji. Pogum, s katerim se bore italijanske čete, ni nič manjši od poguma angleških čet, ki imajo za sebe edino veliko prednost izvrstnega poveljstva. Kako se bodo angleške ofenzivne operacije razvijale v naslednjih dneh, ni mogoče prerokovati, ker bo to odvisno povsem od krajevnega razvoja položaja. Po zavzetju Soluma in Capuzza bo potrebno operacije okrog Bardie nadaljevati na tak način, da s tem ne bodo ogroženi doslej doseženi uspehi. Nedvomno je, da bodo poskušali Italijani v bodoče vse, da bi si izboljšali mesti ponovno osvojili. Mesti bosta zaradi tega v veliki meri trpeli pod italijanskim ognjem. Na drugi strani narekujejo trenutne prilike zmanjšanje tempa angleškega prodiranja. Upoštevati je treba, da so angleške čete na nekaterih mestih zdaj oddaljene že približno 250 km od dobrih prometnih zvez, ki jim služijo za dovažanje vojnega materiala, živeža in rezervnih čet. Zaradi tega so se ponekod pokazale že znatne težave s transporti. Velikanska potrošnja municije v zadnjih dneh je na nekaterih delih bojišča dovedla do pomanjkanja potrebnega streliva. Isto je tudi z mnogim drugim vojnim materialom. Vse to narekuje angleškemu vodstvu, da nekoliko zavre brzino napredovanja, dokler se popolnoma ne organizira vojno zaledje. Nastaja vprašanje, v kolikšni meri bodo poskušali Italijani izkoristiti nastali položaj in z morebitnimi protisunkni spet osvojiti nekatere izgubljene pozicije.

London, 17. dec. s. (Peuter) Kakor pojasnjujejo v angleških vojaških krogih, je

Naš zunanji minister pojde v Budimpešto

Izmenjava brzojavk med madžarskim zunanjim ministrom dr. Csakyjem in dr. Cincar-Markovičem

Beograd, 17. decembra AA O priliki prestopa jugoslovske meje na poti v Budimpešto je poslal madžarski zunanji minister prof Csaky naslednjo brzojavko jugoslovsckemu zunanjemu ministru Cincar-Markoviću: V trenutku, ko zapuščam tako gostoljubna tla Jugoslavije, čutim potrebo, da vaši ekscelenci izjavim hvalečnost za vse manifestacije in simpatije, ki mi jih je izkazal jugoslovscki narod, kakor tudi njegovi voditelji. Moje nepozabno bivanje v Jugoslaviji je žali bog že končano. Prosim vašo ekscelenco, da ste pri Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu tolmač mojih najpogubnejših in najvdanejših čustev predsednika vlade g. Dragišu Cvetkoviću pa sporočite moje iskrene in globoke simpatije. Zahva-

ljujoč se vam že vnaprej in v upanju, da bom vašo ekscelenco v kratkem pozdrvil v Budimpešti, vas prosim, da sprejmete izraze mojega najgobjega spoštovanja. Zunanji minister Cincar-Marković je odgovoril z naslednjo brzojavko: Nenavadno so me ganile ljubezne besede, ki mi jih je vaš ekscelencia izvolila poslati v trenutku, ko je zapuščala jugoslovscko ozemlje. Prosim vas da mi verujete da sem bil zelo srečen, ko sem mogel stopiti v osebni stik z vašo ekscelenco in da je vaše kratko bivanje v Beogradu zapustilo najgloblji vtis. Veselim se najinega bližnjega srečanja v Budimpešti in prosim vašo ekscelenco da sprejme izraze mojega posebnega spoštovanja.

Z italijansko-grških bojišč

Skrajno slabo vreme močno ovira operacije — Položaj je v bistvu nespremenjen

Atene, 17. dec. j. (AR.) Na albanskem bojišču vlada še zmerom na vseh frontnih odsekih skrajno slabo vreme. Na severnem bojišču sneži in temperatura je globoko pod ničlo. Na obalnem sektorju se dež menjava s snežnimi meteži. Navzlic skrajnemu neugodnemu vremenu pa grške čete nikjer ne mirujejo, marveč nadaljujejo z napadom na italijanske postojanke. Na severnem frontnem odseku je še zmerom najbolj sporno ozemje planina Mokra, kjer se Italijani trdnovratno drže v svojih dobro utrjenih postojankah. Tekom včerajšnjega dneva se tamkaj položaj bistveno ni izpremenil.

Obsega, ki so jih Grki uspešno izvedli tako do grške čete delno pr dne od svojih dosedanjih črt.

Vojno sodelovanje Grčije in Anglije

London, 7. dec. i. (Reuter). Na k silu, ki je bilo prirejeno danes v posli »Anglo-helenske Age« v Londonu, je angleški zunanji minister lord Halifax v svojem govoru naglasil, da je silajno zadržanje grške armade v Albaniji dalo istočasni angleški akciji v Zapadni puščavi še prav posebno vrednost in potrditev. Izrazil je svoje globoke občudovanje za moistrsko sorštstvo s katero vodi general Metaxas skupaj z generalom Papagozom vojaške operacije na albanski fronti.

Okrog Tepelenja se nadaljujejo ogorčene borbe. Sredi razširjenih vesti, da se je Tepeleni predal grški vojski so se izkazale za prenaplgjene. Do danes opoldne ni bilo v Atenah še nikakega uradnega potrdila, da bi grške čete že vkorakale v mesto. Resnica pa je, da so grške čete osvojile vrsto nadaljnjih višinskih postojank, izmed katerih leže nekatere že v precejšnji razdalji severozapadno in zapadno od Tepelenja. Južno od mesta se nadaljujejo ogorčene borbe, v katerih grške čete neprestano napadajo na nož. Položaj Tepelenja je brezupen in bodo grške čete najbrže že danes vkorakale v mesto. Zaradi neugodnega vremena s slabo vidljivostjo ne morejo grška izvidniška letala ugotoviti točne pozicije italijanske obrambe na terenu okrog Tepelenja in se zaradi tega drže taktike skrajne previdnosti, ki se je doslej izvrstno obnesla že pri zavzetju Korice, Podgradca in Santi Quaranta.

Nato se je lord Halifax d takrat angleško-grškega sodelovanja ter se je v pihalnih besedah izrazil o grških posvojljih, ki s bore ramo ob rami z angleškimi četami v Zapadni puščavi, kakor tudi Angleži sodelujejo v grških akcijah proti Italiji. To sodelovanje, ki je že doslej rodilo tako hpe uspehe, smo odločeni tudi v bodoče nadaljevati v nezmanjšanem obsegu proti skupnemu sovražniku. Tudi angleška sredozemska mornarica je po možnosti podpirala borbe Grkov na kopnem. S temi sredstvi in s finančno pomočjo, je nastal lord Halifax, bomo tudi v bodoče namerali z vsimi svojimi silami, da posebejmo izvoelvanje zmage.

Napad na Drač

Atene, 17. dec. s. (Reuter). Poveljstvo angleškega letalstva v Grčiji javlja, da so sredi angleški bombniki napadli Drač. Bombe so bile vržene predvsem na dake v pristaniščih, kjer so bili povzročeni veliki požari. Vsa angleška letala so se vrnila s teza poleta.

Nova pošiljka bombnikov

Atene, 17. dec. s. (Tass.) United Press poroča, da je prispelo v Grčijo pravkar več novih angleških bombnikov in lovskih letal.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

POŽIVLJENA AKCIJA V AMERIKI ZA POMOČ ANGLIJI

Ameriško časopisje zahteva ukinitvev Johnsonovih aktov in nevtralnostnega zakona

Washington, 17. dec. j. (AR) Po povratku predsednika Roosevelta v Washington je mogoče opaziti zelo pozitivno akcijo za pospeševanje organizacije ameriške pomoči Angliji. Številni ameriški listi so se pričeli v večji meri kakor doslej baviti z raznimi načrti o tej pomoči in z ovirami, ki jih je treba odstraniti pred njenim uresničenjem.

List »New York Sun« objavlja uvodnik, v katerem označuje kot prvo oviro, ki jo je treba odstraniti Johnsonove akte, kakor tudi ameriški nevtralnostni zakon, ki je bil izglasovan iz napačne bojazni, da Zedinjene države ne bi bile direktno zapletene v evropsko vojsko. »New York Sun« piše, da je bil izvor vseh teh zakonov napačno presojanje vojne nevarnosti s strani ameriških državnikov. Zaradi tega se morajo Johnsonovi akti in nevtralnostni zakon, ki onemogočajo naglo pomoč Angliji, revirirati, kar pomeni z drugimi besedami — ukiniti.

Slično piše tudi list »New York World Telegraph«, ki pa obenem izraža mnenje, da stoji Amerika v organiziranju pomoči za Anglijo pred problemom, ki ga je treba nadvse vestno pretehtati, toda z vsjo brzino rešiti. List pravi, da je položaj Anglije danes resnično tako kritičen, da ne gre več za to, koliko bo Amerika lahko Angliji dobavljala v prihodnjih 6 mesecih, ali v enem letu, marveč za to, kaj lahko da še ta mesec in v naslednjem kratkem obdobju.

List nato pravi, da odgovor, ki ga je dal predsednik Roosevelt angleškemu poslaniku lordu Lothianu, ko je prišel zadnjič urgirati za ameriško pomoč, za Anglijo ni bil sprejemljiv. Predsednik Roosevelt je tedaj javno izjavil, da ne pozna nikakega sredstva za pospeševanje organizacije ameriške pomoči. Stiska pa je danes še večja, kakor je bila. Anglija si prizadeva dobiti čim hitrejši pristanev Amerike za pomoč ameriške mornarice pri srenjiljavi angleških ladijskih konvojov preko severnega Atlantika. To bi pomenilo, da bi morala Amerika iz lastnega sestava naglo odstopiti Angliji nove rušilce letala in podmornice. To so zelo važna vprašanja, npr. merno važnejša kot kreditno vprašanje, o katerem se zadnji čas razpravljajo. Predsednik Zedinjenih držav je danes povabil pred dve naravnost usodni odločitvi: ali naj Amerika riskira delno razorožitev ki se mora smatrati za istovetno z odstopitvijo dela svojega mornariškega in zračnega orožja, ali pa naj riskira direktno zaplet v vojno, če se mu zdi primerne, odrediti samo sodelovanje angleške mornarice v spremstvu angleških konvojov.

Roosevelt proti vstopu Amerike v vojno

Washington, 17. dec. j. (DNB) V ameriških političnih krogih je zbudila veliko

pozornost izjava, ki jo je dal predsednik Zedinjenih držav v zvezi s sestankom, ki ga je imel z Windsorskim vojvodo, guvernerjem Bahamskih otokov. Roosevelt je v izjavi naglašal, da nikakor ne mara storiti napake, ki jo je svojčasno storil prezident Wilson. Dejal je, da se bo slej ko prej izogibal vsega, kar bi moglo Zedinjene države direktno zaplesti v evropsko vojno. Kar se pa tiče pomoči Angliji, je Roosevelt naglašal, da si bo tudi v bodoče, kakor doslej, prizadeval storiti vse, kar je v njegovih močeh, da bo Anglija deležna močne in izdatne podpore iz Zedinjenih držav.

Lloyd George — poslanik v Washingtonu?

New York, 17. dec. j. (Ass. Press.) Kolkor je mogoče izvedeti iz dobro poučenih londonskih diplomatskih krogov, govornice o imenovanju Loyda Georgea za angleškega poslanika v Washingtonu vendar niso popolnoma brez osnove. Vsekakor bi tako imenovanje naletelo na odobravanje ne samo v Londonu, marveč tudi v Washingtonu. Tako v Angliji kakor v Ameriki smatrajo Loyda Georgea za osebnost ki bi bila zelo primerna za zastopanje angleških teženj v Ameriki baš v sedanjem odločilnem obdobju, ko se bliža dokončno obravnavanje o ameriški pomoči Angliji.

ške objekte prometne zveze in zbirališče čet. Doseženih je bilo več zadetkov, 500 km zapadno od Irske je bil izveden bombni napad na dve sovražnikovi trgovski ladji. Na eni je bila poškodovana zadnja del, druga ladja je bila težko zadeta in se smatra, da se je potopila.

Preteklo noč so britanske letalske sile letale nad zapadno in jug-zapadno Nemčijo. NV Mannheimu so britanske rušilne in zažigalne bombe poškodovale razne zgradbe in povzročile požare, med drugim tudi na dvorcu in v neki bolnišnici. V nekem drugem mestu je bila prav tako zadeta bolnišnica. Zadeti sta bili tudi dve tovarni, vendar je škoda neznamitna. Ubitih je bilo 10 oseb, ranjenih pa 50. Naše protiletalsko topništvo je zbrlo eno letalo Bristol-Blenheim in eno letalo tipa Spitfire. Naša lovška letala so uničila en sovražni barožni balon. Letalstvo naše oborožene sile sploh ni imelo izgub.

Čez dan neznamitna letalska aktivnost

London, 17. dec. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministristvo javljata v svojem nočnojnem komunikatu, da je bila tekom današnjega dne sovražna letalska aktivnost nad Anglijo zelo majhna ter da nikjer niso padle danes bombe na angleško zemljo. En sovražni bombnik pa je bil popoldne od lovskih letal sestreljen.

Podvigi angleškega letalstva

London, 17. dec. s. (Reuter). Letalsko ministristvo javlja: Preteklo noč je veljal glavni napad angleških bombnikov Mannheim. Napad je trajal 7 ur. Bombardirana je bila ena največjih tovarni v mestu, nadalje tovorni kolodvor in rensko pristanišče. V sosednjem Ludwigshafenu so bile napadene velike tvornice »Badische Anilin und Sodafabrik«, v Nickerstadtu, predmestju Mannheim. Je bila bombardirana neka tovarna Napad na Mannheim in okolico je trajal do 3.30 zjutraj.

Dalje so angleški bombniki ponoči napadli letalsko tvornico v Seevru južno od Mannheim. Bombe so direktno zadele cili v Heilbronn ob Neckaru in bi o povzročeni več požarov v raznih objektih.

Druge skupine letal so s težkimi bombami napadle oporišče sovražnih podmornic v Bordeauxu. Vreme med nočjo do Bordeauxa je bilo oblačno, nad Bordeauxom pa se je toliko zjasnilo, da so angleška letala lahko našla cilje. Bombardiranje je bilo uspešno in je bilo več velikih zgradb porušeni. Bombe so bile vržene tudi na doko v bazenu, v katerem pristajajo nemške podmornice. Včeraj podnevi so angleški bombniki napadli več sovražnih letališč in 6 trgovskih ladij ob francoski obali. Ena izmed ladij je bila zadeta od bombe in se je naglala na drugi ladji pa je nastil požar.

Z vseh teh operacij pogrešalo štiri angleška letala. London, 17. dec. s. (Reuter). Ob francoski obali Kanala so bile danes popolnoma opažene velike »eksplozije«. Najbrž so angleški bombniki izvedli nov dnevni napad na nemške invazijske luke.

Vojna na morju

London, 17. dec. s. (Reuter). Admiralteta javlja da je bilo v tednu do 9. decembra zaradi sovražne akcije potopljenih skupno 23 angleških zavezniških in nevtralnih trgovskih ladij, s sk po 102.000 tonami. Na angleške luke odpadlo 19 ladij, na zavezniške 3, na nevtralne pa ena. Admiralteta pripominja, da te izgube ne sredo samo na račun udeleževanja sovražnih podmornic temveč so upoštevane tudi izgube, ki so jih povzročile sovražne mine, letalski napadi in napadi sovražnih vojnih ladij.

London, 17. dec. j. (United Press.) Neke ladije angleške kontrole službe je na Atlantiku ustavila nemški tovorni parnik »Klaus Schke«. Po preiskavi je angleška ladja odvedla nemški parnik v neko kontrolno luko. Osem mornarskih častnikov in 22 mornarjev z nemškega parnika je bilo odpremljenih v neko angleško luko.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zadnja pot dr. Korošca

Ob mogočni udeležbi predstavnikov javnega življenja in ostalega občinstva iz Ljubljane in podeželja so položili pokojnega državnika v grob na vrtu zaslužnih slovenskih mož

Ljubljana, 17. decembra.

Za poslednjo pot dr. Antona Korošca je usojala poslala izredno mrzel dan, kakršnega menda tudi v letošnji ostri zimi še ni bilo. Ob 9., ko se je v stolnici začela žalna peta maša, so namerili 14 stopinj mraza, kar je bilo krivo, da so imeli redni, pa tudi posebni vlaki, ki so prihajali iz raznih smeri, občutne zamude, obenem pa, da mladina osnovnih šol ni mogla v strnjnih vrstah sodelovati v špaližu, s katerim je Ljubljana in z njo vsa Slovenija spremlja pokojnega državnika od stolnice do Navja, kjer mu je mestna občina sredi najodličnejših pesnikov, pisateljev in buditeljev naše preteklosti določila poslednje domovanje.

V stolnici

K maši v stolnici so se zbrali številni predstavniki našega javnega življenja, ki so od blizu in daleč prihiteli k pogrebu. Med drugim so zavzeli svoja mesta »astopnik Nj. Vel. kralja divizijski general Stefanovič, podpredsednik vlade dr. Maček, ter ministri Vulović, Pantič in dr. Krek, kot zastopnik predsednika vlade in JRZ Dragiša Cvetkovića, beograjski župan Jevrem Tomić, poveljnik štaba za utrjevanje divizijski general Rupnik, brigadni generali Janež Lukič in Mašič, člani konzularnega zbora, več bivših ministrov, ban dr. Natlačen, župan dr. Adlešič s podžupanom dr. Ravnharjem župan Maribora, Pruja in Celja, predsednik Akademije znanosti in umetnosti dr. Nachtigal, prorektor univerze dr. Kušej, šefi vseh državnih in samoupravnih uradov in ustanov, zastopstvo banovinskega odbora JNS pod vodstvom bivšega ministra Ivana Pucelj, ki je zastopal tudi obolelega dr. Kramerja, banovinski odbor JRZ pod vodstvom bivšega ministra dr. Kulovca, odposlanstvo sokolskih društev pod vodstvom inž. Bevca, zastopniki stanovskih zbornic in organizacij, med njimi odposlanstvo Zveze industrijcev s predsednikom Praprotnikom ter močno zastopstvo slovenske in osrednje državne novinarske organizacije s predsednikom Virantom, predstavniki številnih prosvetnih in karitativnih društev, gospodarskih ustanov in podjetij, kulturnih in socialnih zavodov itd. Prostrana stolnica je bila prenapolnjena, čeprav je bila dostopna le predstavnikom in zastopnikom.

Slovesno žalno mašo je daroval mariborski škof dr. Tomažič ob številni asistenci kanonikov in ostale duhovščine, cerkveni zbor pa je vodil kanonik dr. Kimovec. Poslovilni nagovor je nato imel ljubljanski škof dr. Rožman, ki je v kratkih potezah očrtal značaj in pomen pokojnega dr. Antona Korošca kot duhovnika in državnika. Za zaključek slovenskega cerkvenega opravila so bogoslovci zapevali žalni koraj, stolni moški zbor pa v srce segajočo žalostno »Vigred se povrne«. Nato so krsto prenesli s katefalka na lafeto pred stolnico, kjer je bila postrojena tudi častna četa vojske in godba 40. pešpolka je zaigrala žalostinko.

Zadnja pot po Ljubljani

Pred škofijo, na Mestnem trgu ter po sosednjih ulicah in trgih so se bile medtem zbrale organizacije in druge skupine, ki so se začele uvrščati v pogrebni sprevod po že naprej določenem redu. Špaliž občinstva se je začel v Stritarjevi ulici in je bil na Marijinem trgu najgostejši. Posebno na stopnišču francišanske cerkve je bilo vse polno gledalcev, od koder je bil v resnici nalepši pogled na žalni sprevod. Po Miklošičevi cesti in naprej po Masarykovi so poleg drugega občinstva delali špaliž dijaki ljubljanskih šol. Po vsej poti so gorele s črno kopreno zavite električne obločnice ali pa v bakle spremenjene plinske svetilke. Trgovine in lokali so bili zaprti, v številnih izložbah pa so bile slike pokojnega državnika. Špaliž se je, le redkokje prekinitvi, vil ob vsej dolgi poti, ki so jo zadnjič šli zemski ostanki dr. Korošca po slovenski prestolnici: čez Marijin trg po Miklošičevi in Masarykovi na Smartinsko cesto, pa skozi nožev in potem nazaj ob železnici po Vilharjevi cesti mimo carinarne do novega vhoda na Navje.

Pogrebni sprevod

Na čelu pogrebne sprevoda so nosili križ, za njim pa so se zvrstili vojaška godba, častna četa vojakov, gasilci z mnogimi zastavami, v dolgih kolonah člani fantovskih odsekov in članice dekliških krožkov, seveda tudi s prapori, dvajsetčlanska deputacija Sokola v civilu z znački, dolga vrsta redovnic in cerkvenih organizacij, potem katoliško akademsko starešinstvo, akademiki in akademikarke.

Stedili so nosilci vencev. Prvi je bil kraljev naslednji kneza namestnik Pavla, potem venci vlade, Nemčije, Madžarske in Italije. Nosili so še celo vrsto prekrasnih vencev oblastev, ustanov, organizacij, korporacij in zasebnikov, med njimi tudi venci dr. Alberta Krameria. Spreved so nadaljevala ljubljanska pevska društva, ki sta jim sledila še dva voza, polno obložena z venci. Nato so oficirji na 12 blazinah nosili pokojnikova otilkovanja, za njimi pa mestni občinski stolci z značim in znak častnega članstva mesta Ljubljane. Dolgo vrsto duhovščine so zaključili beograjski nadškof dr. Tihomir, mariborski škof dr. Tomažič in ljubljanski škof dr. Rožman, vsi v svečanih ornatih.

Lafto, na kateri je ležala krsta s pokojnikovim truplom, je peljalo šest vrancev, ob njej pa je stopalo 12 podoficirjev in 12 članov fantovskih odsekov za častno stražo. Za krsto je šla pokojnikova sestra z ostalimi sorodniki, ki jim je sledil kraljev zastopnik general Stefanovič s podpredsednikom vlade dr. Vladkom Mačkom in banom dr. Natlačenom. Za njim so se razvrstili aktivni in bivši ministri, diplomati in konzularni zbor, zastopniki senata ter vsi ostali predstavniki, ki so prisostvovali pogrebni obredom v stolnici, pridružile pa so se jim množice članov in pripadnikov najrazličnejših ustanov, ki so se bile zbrale na trgih in ulicah okrog stolnice. Pogreb-

ni sprevod, v katerem je bilo tudi več godb, se je pomikal čez Marijin trg polno uro.

Ob grobu

Začetek sprevoda je prisel do Navja ravno opoldne. Krsto so prenesli do odprtega groba, kjer bo imel veliki pokojnik za svoje najbližje sodele pisatelja Masija - Podlimbarskega, Cimrnermana in Josipa Jurčiča. Ko so reditelji množico razvrstili po gaju naših velikih mrtvih in po zasneženem polju pred novo stavbo semenišča, je beograjski nadškof dr. Učič ob asistenci ostale duhovščine opravil poslednje žalne molitve. V imenu cerkve je nato mariborski škof dr. Tomažič izrekel dr. Korošcu nekaj tolih besed v slovo, poudarjajoč svoj ponos, da je pokojnik izšel iz lavantinske škofije in da je svoje življenjsko delo začel prav v Mariboru.

Govor dr. Mačka

Nato je na tribunu, zavito v črno tkano stolpi kot zastopnik vlade, njen podpredsednik dr. Vladko Maček, ki je izjavil med drugim:

»V imenu vlade se poslavljam od dr. Korošca. Bog je vzel k sebi njegovo dušo, nam pa je ostal spomin na njegova dela. Dr. Anton Korošec je kot mlad mož stopil v prve vrste borcev za svobodo malega, a žilavega slovenskega naroda. Mož je vodil borbo in doživel razpad tisočletnega cesarstva. Doživel je svobodo svojega naroda. V spoznanju, da mali narod sam za sebe ne bi mogel obstajati, je storil to, kar je bilo najbolj naravno: sodeloval je pri ustvarjanju skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsak prouč je težek in tudi dr. Korošcu ni bilo vedno lahko voditi politiko. Zmerom pa sta ga pri njegovem delu vodili dve ideji: slovenska narodnost ter trdnost in moč skupnih sil kraljevine Jugoslavije. Da je v zadnjem času končno vendar prišlo do sporazuma Srbov in Hrvatov, je po velikem delu tudi zaslug dr. Antona Korošca. Prav tako gre njemu prvi velik del zasluge, da stojimo danes Hrvti, Srbi in Slovenci napram vsakomur kot čvrst in nepremagljiv zid. Slava dr. Antonu Korošču!»

Slovo

Govorili so še kot zastopnik predsednika vlade in JRZ Dragiša Cvetkovića beograjski župan Jevrem Tomić, minister dr. Krek, v imenu slovenskih županov dr. Adlešič, ki je v svojem govoru navedel med drugim, da namerava mestna občina okrbeti na Navju poslednje domovanje še nekaterim drugim pokojnim davcem in borem člena našega naroda, predsednik Prosvetne zveze v Beogradu dr. Kostić, ravnatelj Zastopniške zveze v Ljubljani Gabrovšek in zastopnik katoliških akademikov, združeni pevci Hubadove župe pa so ubrano zapeli »Uslisi nas«.

Počasi so se nato začele razhajati množice pogrebcev, a reditelji so imeli še dovolj dela, da so ob grobu razmestili ogromne kupe vencev. Podpredsednik vlade dr. Maček je s pokopališča peš odšel na glavni kolodvor, kjer je obdeval v kočevski restavraciji, z opejdanskim potni kim vlakom pa se je odpeljal nazaj v Zagreb.

Dr. Fran Kulovec — naslednik dr. Korošca

Ljubljana, 17. decembra. Danes popoldne je bila v veliki dvorani Uniona seja širšega banovinskega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice za dravsko banovino. Otvoril in vodil jo je kot podpredsednik minister dr. Krek, prisostvoval pa ji je tudi beograjski župan Tomić, ki se je udeležil pogrebu kot zastopnik predsednika vlade in JRZ Cvetkovića.

Prvi del seje je bil posvečen spominu blagopokojnega dr. Korošca, drugi del pa je imel nalogo izpopolniti mesta, ki je doslej zavzemal dr. Korošec. Za predsednika banovinskega odbora je bil soglasno izvoljen senator in bivši minister dr. Fran Kulovec, za tajnika pa minister dr. Krek. Prav tako je bil dr. Kulovec soglasno nominiran za mesto podpredsednika glavnega odbora JRZ v Beogradu. Izvolitev je bila od navzočih sprejeta z velikim odobravanjem in z ovacijami dr. Kulovca. S seje so bile poslana vdanostni brozjavki kralju in knezu namestniku ter pozdravna brozjavka predsedniku JRZ Dragiši Cvetkoviću.

Otilkovanje v kmetijski službi

Beograd, 18. dec. p. S kraljevim ukazom so na predlog kmetijskega ministra odlikovani: z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje Fran Baš, višji veterinarski svetnik v Mariboru, dr. Fran Veble, inspektor kmetijskega ministristva, Janko Vizjak, višji veterinarski svetnik v Brežicah, Matko Brčić, višji agrarni svetnik v Ljubljani, z redom Jugoslovanske krone V. stopnje Fran Mikuz, direktor kmetijske šole v Rakičanu, Josip Dolinar, banški svetnik v Ljubljani, Josip Korošelj, banški svetnik v Ljubljani, inž. Lambert Muri, višji kmetijski svetnik v Ljubljani.

Z redom sv. Save V. stopnje Janez Oblak, banški svetnik v Ljubljani, Fran Kulovec, kmetijski svetnik v Ljubljani, Jože Okorn, banovinski kmetijski referent v Ljubljani, Ljudevit Puš, banovinski zadržni referent v Ljubljani, dr. Sebastian Korša, višji veterinarski pristav v Kamniku, Anton Medved, višji računski inspektor vinarske in sadjarske šole v Mariboru ter Ivan Pucelj, profesor srednje kmetijske šole v Vačevu.

Vremenska napoved

Zemunska: Močan mraz v vsej državi, posebno na severni polovici. Postopno se bo zvedrilo v vseh krajih. Samo v planinskih predelih bo nekoliko bolj oblačno. Na primorju bo divjala burja.

Čuječnost Francije

Nemčija si hoče zagotoviti Flandinovo sodelovanje z nemško politiko

Vichy, 17. dec. j. (United Press). Obetane izpremembe v bodočem stališču Francije ki so se pričele z Lavalovim padcem so se do neke mere že pričele javljati do nekaterih predhodnih poj. Tako je bilo že večerai mogoče opaziti v oddajah francoskega radia v kolikor je pod vodstvom Vichyja, precej izmenjen ton v obravnavanju notranjopolitičnih kakor tudi zunanjeopolitičnih dogodkov. Posebno pozornost je vzbudil snoti apel na stare francoske borce iz svetovne vojne, kakor tudi iz vojne bližnje preteklosti, naj bodo čuječni in pripravljeni, ako bi bilo zopet treba odločnosti in srčnosti v zaščiti francoske časti in v lidine.

Nemški odposlanec v Vichyju

Vichy, 17. dec. s. (Ass. Press). Nemški poslanik v Parizu Otto Abetz, ki je p. i. splel večeraj v spremstvu več strokovnjakov v Vichy, se je danes ob 10 odpeljal iz hotela v katerem je nastanjen na obisk k maršalu Petainu. Abetzov avtomobil so spremljali francoski vojak na motociklilih sledil pa mu je drug avtomobil, v katerem se je vozilo več nemških častnikov. Prihod poslanika Abetza v Vichy ima namen, zagotoviti v vsakem primeru Flandinovo sodelovanje z nemško politiko.

Znano je da sta Flandin in Abetz že od nekdaj osebna prijatelja.

Vichy, 17. dec. p. (UP) Takoj po svojem prihodu v Vichy je nemški poslanik Abetz obiskal obolelega zunanjega ministra Flandina, vendar pa je bil pri njem le kratek čas.

Danes ob 10. je sprejel Abetza maršal Petain. Razgovor je trajal nad eno uro. Opoldne je maršal Petain priredil na čast Abetzu in njegovemu spremstvu banket v Park-hotelu. Abetz se je popoldne ponovno sestel z maršalom Petainom, zvečer pa je odpotoval nazaj v Pariz. Z njim je odpotovalo tudi vse njegovo vojaško in civilno spremstvo.

Službeno izjavljajo z nemške strani, da je Abetz prišel v Vichy, da se seznanj z odgovornimi predstavniki Francije ter z novim francoskim zunanjim ministrom, Maršal Petain razen sestanka v Mont-

reuxu sploh ni imel nobenih neposrednih stikov z nemškimi državniki. Vsi razgovori so se vršili preko Lavala, odnosno francoskega poslanika v Parizu de Brinona. Zaradi tega je Abetz želel, da se osebno seznanj s francoskim državnim poglavarjem ter da razpravlja z njim o osnovnih vprašanjih francosko-nemškega sodelovanja.

V francoskih krogih se za enkrat ni izvedelo ničesar o vsebini današnjih razgovorov. Domneva se, da je bilo morda govora o prenosu sedeža francoske vlade v Versailles, toda niti v tem slučaju, da bi se to vprašanje povoljno uredilo, ne bi šla v Versailles vsa vlada, marveč bi zunanje ministristvo ter ministristvo vojske, mornarice in letalstva ostalo še nadalje v Vichyju.

V dobro obveščenih krogih zatrjujejo, da bo v kratkem odpotoval v Berlin poseben odposlanec, da prepriča merodajne nemške kroge o lojalnem izvajanju politike, ki je bila dogovorjena v Montreuxu. Obenem bo naloga tega odposlanca, da avtentično izve za stališče Berlina. V Vichyju podčrtavajo, da uživa Flandin zaupanje nemških krogov, ne izključujejo pa tudi možnosti, da bi se v kratkem ponovno sestala Petain in karcelar Hitler.

Kar se tiče Lavala potrjujejo v merodajnih francoskih krogih, da je bil odstranjen iz vlade zaradi tega, ker je rovaril proti Petainu in ga hotel nasilno odstraniti, da bi se sam polastil vrhovne oblasti.

General Weygand je sprejel danes novinarje in jim izjavil, da obstoja zanj samo ena Francija, a to je danes Francija maršala Petaina. Mislja, ki jo je izvršil v Afriki, je bila izključno v službi maršala Petaina. Obenem je kategorično demantiral ponekod razširjene vesti, da bi obstajala nesoglasja med njim in maršalom Petainom.

Laval izpuščen iz internacije

Vichy, 17. dec. s. British United Press javlja, da je bil danes bivši podpredsednik in zunanji minister Laval izpuščen iz internacije. Po informacijah iste agencije se je to zgodilo na zahtevo nemškega poslanika v Parizu Abetza.

Liverpool — Mannheim

Dočim so v noči na torek napadli nemških bombnikov veljali predvsem Liverpoolu, pa so Angleži srdito bombardirali zlasti Mannheim

London, 17. dec. j. (Ass. Press.) Napadi nemškega letalstva na angleško otočje so bili v minuli noči sicer krajjevno precej razsežni, toda brez posebne silovitosti. Kakor je angleško letalsko ministristvo skupaj z ministristvom za notranjo varnost objavilo v svojem jutrnjem komunicatu, so nemška letala v manjšem obsegu bombardirala samo industrijsko pokrajino na severu Anglije ter nekatere točke na severozapadu države. Po privatnih informacijah je bil v severozapadni Angliji spet bombardiran Liverpool. Napad je trajal nad eno uro in so nemška letala vrgla na luške naprave večje število rušilnih in zažigalnih bomb. Tudi na sam Liverpool je padlo precej bomb, ki so poškodovale več stanovanjskih in trgovskih zgradb. Ena bomba je padla na neki kino, pri čemer je bilo več človeških žrtev. Razen Liverpoola je bilo močnejše bombardirano še neko industrijsko mesto v osrednji Angliji, katerega imena pa doslej ni bilo mogoče zvedeti. Tudi nanjo so nemška letala vrgla precejšnje število zažigalnih in težkih rušilnih bomb.

Napad na London je bil manjšega obsega, ker je bila protiletalska obramba zelo močna. Nemška letala so vrgla na mesto prav majhno število bomb. V nekem okraju je pet bomb poškodovalo več stanovanjskih poslopj. Redki požari ki so izbruhnili v nekaterih objektih, so bili prav naglo omejeni število človeških žrtev v Londonu utegne biti prav malenkostno. Nekaj bomb je bilo nadalje vrženih na jugovzhodno angleško obalo, toda tudi tam ni bila nobenih povzročena omembe vredna škoda. Doslej tudi ni informacij o človeških žrtvah. Vsi napadi so bili končani pred

polnočjo, nakar je zavladal nad angleškimi otocijem mir.

London, 17. dec. s. (Tass.) Izgleda, da bodo med letom 1941 v Angliji vpoklicani pod orožje tudi mladeniči, stari 18 do 19 let, ker bo angleška vojska rabila zlasti mnogo novih letalcev. Ze sedaj služi v angleškem letalstvu mnogo mladeničev v tej starosti.

Nemško službeno vojno poročilo

Berlin, 7. decembra AA (DNB). Vrhovno poveljstvo sporoča:

Nemški bojni čolni so opazili predpreteklo noč pri svojem patroliranju po Kanalu močnejše oddelke sovražnikovih rušilcev. Po krajskem spopadu so se sovražni korce enote umaknile, naši čolni pa so se nepoškodovani vrnili domov.

Kakor je bilo že sporočeno, se je kapitan Kretschmer s svojo podmornico vrnil z dolge plovbe, med katero je potopil za 34.936 ton sovražnikovega brodogoja. Ta podmornica je dosedaj potopila skupno 252.100 ton in je ko prva pri potapljanju sovražnikovih ladij postavila rekord nad 250.000 ton. Med drugim je potopila tudi tri sovražnikove pomožne križarke in britanski rušilec »Darling«.

Predpreteklo noč so nemški oddelki z uspehom znova napadli Sheffield. Ugotovilo se je, da je pri tej priliki nastalo več eksplozij in da je izbruhnilo večje število požarov.

Včeraj je zaradi megle samo manjše število letal napadalo London in druge voja-

Pritisnila je ostra zima

V vsej Jugoslaviji je zavladal hud mraz — Promet je marsikd močno oviran

V Sibiriji je zavladal hud mraz. V Irkutsku so zabeležili 39 stopinj pod ničlo, na meji Sibirije in Kitajske je padlo živo srebrje že na 42 stopinj pod ničlo. V Bodaibu pa celo na minus 50 stopinj. Posledice tega mraza, ki prihaja čez Madžarsko, občutimo tudi že pri nas. Iz vseh krajev naše ožje domovine prihajajo poročila, da se mraz stopnjuje in je ponekod že presegel 20 stopinj pod ničlo.

Mraz pa ne prizanaša celo naši Dalmaciji, od koder poročajo, da je tudi tam zavladal silen mraz z burjo. Že nekaj dni stoji živo srebrje od 5 do 8 stopinj pod ničlo in je zaradi tega morje v Kaštelanskem zalivu zamrznilo. Burja, ki divja z brzino do 120 km na uro zelo ovira promet na morju, kakor tudi po železnici.

Tudi v vzhodnih krajih naše države je za ta čas neobičajno mrzlo. Živo srebrje je zdrknilo na 20 stopinj pod ničlo. Vlaki

imajo zaradi mraza velikanske zamude, celo po tri ure in več.

O strašni zimi in snežnih metežih poročajo tudi iz južnih krajev naše države. Tej neprijetnosti se je pridružila še nadloga volkov. Iz Bosanskega Petrovca poročajo, da so pastirji gnali čredo ovc in koz s planine. Spremljali so jih trije pastirski psi. Spotoma so jih napadli volkovi. Starejši pastirji, ki so že vajeni takih napadov, so se brž postavili pred čredo in z vpitjem in gorjačami skušali pregnati volkove. Pregnali pa jih niso, zato so pastirji v strahu za svoje življenje zbežali. Volkovi so napadli čredo, v bran pa so se jim postavili pastirski psi. Vendar je bilo razmerje med njimi in tolpo volkov preveliko, da bi mogli očuvati čredo. Ko so se pastirji vrnili z orožjem, so našli poleg 20 zadavljenih koz tudi svoje pse mrtve.

V kočevski zimi in mrazu

Zima je prinesla poleg lepih dni marsikatero težavo

Kočevje, 17. decembra. Letošnja zima je že zgodaj nastopila s precejšnjo ostrino. Že pred tedni smo imeli do 17 stopinj pod ničlo. Mraz je potem le malo ponehal in te dni zopet pritisnil. Tla so ves čas zamrzla. Ko nad Grosupljem še ni bilo nobenega snega, je bila Kočevska že vsa bela. Smučarji so že davno stopili na plan, tudi drsalcje je privabila v ledeno skorjo vklejana Rinža. Lovci kljub mrazu sledijo divjačini, ki jo žene mraz v bližino človeških bivališč. Padlo je že več merjascev, tudi volčji sledovi so se že pojavili blizu vasi in v okolici mesta. Vozniki se odpravljajo navsezgodaj na saneh v gozdove. Lesni delavci, drvarji, nosači, oglarji in rudarji so se že privadili mrazu. Samo v rudniških rovih je vroče.

Uživalci prirode so imeli letos že mnogo krasnih zimskih dni in jih imajo še. Vreme je jasno, sonce prodira skozi megle. Marsikatero sončno zimsko jutro je prikazalo zasneženo pokrajino v vsej njeni svetli lepoti, kakršna se nudi v hribovitih, gozdnatih krajih.

Mraz in sneg sta prinesla s seboj lepoto v naravi, a praznoto v shrambah. Po mestnih trgovinah sploh ni več mogoče dobiti bele in krušne moke. V šolo prihajajo otroci, ki že po več dni niso jedli kruha. Treba bo kaj ukreniti, tudi v Kočevju se mora čimprej formirati odbor za preskrbo prebivalstva. Za šolsko mladino bo poskrbela kuhinja »Kola jugoslovanskih sester«. Štornjaki so kočevski vajenci. Večina obrtnikov in trgovcev rada poudarja, kako sijajna je socialna ureditev v neki sosednji državi, njihovi vajenci pa stradajo, čezur-

no in prekomerno delajo, opravljajo hišna dela in so deležni vse prej ko človeškega ravnanja.

Naši rudarji imajo smolo. Svojo Barbarino proslavo in veselico so morali že dvakrat preložiti. Upajmo da bodo prihodnjič uspeli in da se ne bo izpolnil znani pregovor. Svoj dan bodo imeli na Stefanovo.

Zaradi jutrnjega vlaka, o katerem smo že poročali, je bila poslana na železniško ravnateljstvo vloga, ki so jo podpisali državni uradi, razne korporacije in društva, tvrdke in zasebniki. Gre za lahko izvedljivo spremembo v voznem redu Kočevjarji pričakujejo, da se bo vprašanje zadovoljivo rešilo.

Nemci so tudi letos pripravili širok pokret za zimsko pomoč. Pred kratkim je izšel 21. letnik njihovega vsakoletnega koledarja »Gottscheer Kalenders«. Urejuje ga kopirniški župnik g. Schauer. Na 160 straneh obsega zgodovinske in narodopisne članke o kočevskem ozemlju, letni pregled dogodkov in druge prispevke. V kočevskem narečju je letos natisnjena samo kratka zgodba, vse ostalo gradivo je objavljeno v nemškem knjižnem jeziku.



Mlada žrtev smrtne nesreče

Ponesrečil se je idealen zagorski Sokol

Zagorje, 17. decembra. V soboto popoldan sta se uslužbenca Klančičar in Repovž, zaposlena v borovniškem kamnoolomu, posvili od svojega predelavca Ručmana ter se napotila domov. Kar naenkrat si Klančičar, ki je bil kurjač stroja domislil, da je pozabil pri žerjavu odpreti vodo. Hitel je nazaj, da to delo izvrši. Prav takrat pa je pač nesrečno naključje hotelo, da je Ručman stroj zaobrnul, kar je bilo usodno za mladega fanta, kajti deli stroja so fanta zagrabili in mu strli prsni koš. Še je imel toliko moči, da se je izmotal iz strašnega objema in poklical strojnika. Poškodba je bila vidno težka, a mislili so da vsa pomoč še ni izključena. Zato so ga z rešilnim avtom loških gasilcev brž prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki so upoteli, da mladeniču ni več pomoči. Zato so očetu svetovali, da ga spet odpelje domov. Na poti v bližini Zagorja je nesrečnik izdihnil. Na mrtvaški oder so ga položili pri njegovi sestri v Toplicah.

Jožko Klančičar je jedva dopolnil 20 let in bi kmalu moral iti v vojaško službova-

nje k mornarici. Izučil se je kovaške obrti in je pred tremi leti dobil zaposlitev pri rudniku. Ves svoj prosti čas je posvetil sokolski telovadbi in delu pri graditvi rudar-



skega Sokolskega doma na Lokah. Tudi je bil marljiv član NSZ, podružnice na Lokah. Čeprav še tako mlad, je bil vedno prvi med onimi, ki delajo za napredek dru-

štvenega in socialnega gibanja v našem kraju.

Zato je njegova tragična smrt bridko odjeknila v nacionalnih vrstah. Tudi pogreb, ki se je v ponedeljek 16 t. m. popoldne vršil na farno pokopališče v Zagorje, je pričal, kako je bil Jožko prijubljen. Poleg drugih vencev naj omenimo vence Rudnika Zagorje, Sokola NSZ, delavcev Borovnika itd. Pred hišo žalosti je pevsko društvo »Loski glas« odpele žalostinko »Oj, zbogom prijatelj dragi! Nato se je razvrstil dolg spreved s sokolskim praporom na čelu. Rudnik sta zastopala inž. Praprotnik in nadpaznik Štibernik. Peveci so v cerkvi in na pokopališču peli žalostinke, ob grobu pa se je poslovil starosta loškega Sokola br. Tone Ašič. Žrtvi nesreče naj bo lahka domača grozd. Vsem preostalim pa naša iskreno sožalje!

Smrt gospe Kaftanove, najstarejše v Semiču

V ponedeljek jutraj je umrla v Semiču v visoki starosti 92 let ga. Ana Kaftanova, upokojena postarica. Pokojnica, ki se je rodila v Mürzzuschlagu, je prišla



pred 57 leti za poštno upraviteljico v Semiču. Pridobila si je ljubezen vsega prebivalstva, ker je bila zgledna uradnica in sila prijetna družabnica. Kjer se je pojavila, je bilo mnogo petja, in dobre volje. Svoj zlati humor je ohranila do zadnjega, čeprav je bilo tudi njeno življenje zagrenjeno s prerano smrtjo sina-edina.

S pokojnico leže v grob pol stoletja semiške zgodovine, pa tudi krajevne prosvete, saj je bila med prvimi ob ustanovitvi čitalnice in to v družbi dekana Aleša Bartija in Janeza Trčine, ki je večkrat obiskal Semič. Tudi k ustanovitvi Sokola in gasilske čete je pripomogla. Obema je rada prisrkočila na pomoč, zato je postala njuna častna članica. Njen pokojni soprog Emanuel je bil prvi starosta, njen sin Polde pa prvi načelnik semiškega Sokola. Kot zgledna narodna delavka v podčeljskem kraju bo že dolgo deležna priznanja in

DANES nadaljujemo s predvajanjem sijajnega, razkošnega vefilma iz francoske viteške zgodovine
Grbavi vitez Lagarder
Najodličnejši igralci Francoske komedije:
Robert Vidalin, Samson Fainsilber,
in Josseline Goel.
KINO MATICA — Tel. št. 22-41.
Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

Kulturni pregled

Trije prekmurski umetniki

II.

Posebnosti Jakobovega sloga bodo očitne šele sedaj, ko bo mogel svoje delo spopolniti in ga v svojem natranjem doživljanju čim neposredneje izraziti. Jakob se je med prvimi lotil študija prekmurske slovenjogoriške snovi ter je v svojih oljnih slikah pokazal nesporno prav dobre uspehe (»Cesta v Bogojinje«). Tip prekmurske ceste, vasi ob njej, prostorna povezanost z obzorjem in nebot in nato še življenje ljudi na naših panonskih tleh, to so snovi, ki jih je treba reševati gotovo brez folklorne romantike, a kljub realističnemu pojmovanju naj tudi izražajo svojevrsnost in dovolj značilno čustveno sfero, ki se naj vanjo umetniki poglablja z vsem svojim srcem in znanjem. Zelim da si tako Jakob kakor Sagadin nabereta čim več izkušenj na podlagi vsestranske notranje formalne pogleditve. Tudi vrsta uspešnih Jakobovih portretov nam predčuje, da je umetnik na najboljši poti svoje spopolnitve, ki stremi za mirnim in poenostavljenim slikom, za psihološko karakteristično brez vnanjega balasta. Treba pa bo slej ko prej razširiti barvno paleto in polskati intenzivno barvno toplino. Prav zato bi ugajale med prvimi njegove »Krizanteme«.

Albin Sagadin iz Beltincev je letos prinesel svojo razstavo v Dolnji Lendavi ter je dotlej pokazal svoja dela le še v Murski Soboti. Je samouk in očiten talent, ki se je z lastnimi silami povzpел prav do znatnih uspehov. Svočno in motivično je pester, razgiban in hvaležen do vsega, kar

ga slikarsko inspirira. Njegova moč leži v dovolj izraziti slikovitosti, tako da bi potreboval poleg sistematičnega tehničnega študija predvsem le vodilne roke, ki bi usmerjala njegov študij do najbolj možne izrabe slikarske emocije. Med njegova najboljša dela na razstavi bi šteli: »Mlatve«, »Izakovci«, »Bogojina«, »Domačija v Izakovcih«, »Pogled iz gorje Bogojine«. Talent, kakor je Sagadin, bo v primeru umetniško bolj opredeljenega razvoja kaj kmalu zavrgel rekvizite banalnega realizma, ki ga je prav za prav mnogo manj kot bi pričakovali pri samouku živčnem sredi provincialnih prilik. Navzice takim oviram je hvale vredna slikarjeva vestnost, ki jo opažamo v številnih marljivo prestudiranih partijah. Koliko skrbne izdelave je n. pr. v panorami »Dolnje Lendave«, dasi bi ambiciozemu slikarju raje svetovaili svobodnejšo koncentracijo na barvne pojave in pristni sončni razsvetljavi, odkoder so možni številni razhodi in ustrezajoče individualne prilagoditve. Videti je, da bi Sagadinov slikarski razmah, ki je danes le nakazan, kar najbolj živahno narasel in slikar bi s krepkejšimi potezami svojo naravno svežost v še večji meri stopnjeval. Doseženi uspehi pa naj opogumijo vztrajnega Sagadina še do nadaljnega študija, ki bi bil za talent njegove vrste resnično potreben in koristen.

Franc Kuhar iz Rankovca je absolviral kiparski oddelk Srednje tehniške šole pri Francetu Kraju in se bo pridružil krogu »Slovenskega lika«. Sedaj je razstavil

veliko monumentalno »Madono« iz umetnega kamna za pokopališče v Črnenovcih, umetniško pomembno konceptivno monumentalnega obsega, ki prida tavlju v »Kmetu« simbol težkega dela in obdelovanja zemlje, relief »Ljubovita, busto »Starček«, portretno glavo in delne osantke kipov za skulpturni okras nove ljudske šole v Murski Soboti. Vedno del je v broniranem mavcu. Kuhar se na svojem začetku uveljavlja s krepko razvito čutjo za osnovne kiparske vrednote in obata zelo mnogo, če bo napredoval še v osvoboditvi plastičnih oblik figure, akta in prostorne kompozicije v frontalno dekorativni in linearno stilizirani »Madoni« ni le viden z vsem občutkom za njen opemljeni Kraljev učence temveč tudi dotlej tankočuten in samosvoj talent. Prav tega je Kuhar po-

»Zbornik za umetnostno zgodovino«

Kljub vsem oviram, ki se v našem namenu, a kulturno močno razgibanem narodnem krogu zastavljajo znanstvenim revijam, izdaja Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani z vglavno vztrajnostjo »Zbornik za umetnostno zgodovino«. Člaspis je omejen na en sam zvezek, ki na svojih 134 straneh predstavlja cel letnik. Prvakar izšli zvezek je že 16. letnik tega znanstvenega zbornika za domačo umetnostno zgodovino, ki izhaja sedaj v redakciji dr. Franceta Steleta ob sodelovanju dr. Fr. Mesenela in dr. Ložarja.

Zvezek za leto 1939-40 prinaša kot glavno razpravo prvi del monografije, ki jo je spisal dr. Stane Mikuz o baročnem slikarju Francu Illovsku (1700-1764). Illovske je bil po rodu iz Mengša, njegov oče pa je potekal iz Maribora. Bil

kazal najlepše v prostrano in oblikovno harmonično razčlenjenem »Kmetu«, kjer je združil vso silo plastičnega izraza v naj-suggestivnejšo enoto. Tu, kakor tudi v »Senzoncih«, se prebujajo živa misel o usodi našega delovnega ljudstva in v tem smislu bo postala tudi likovna umetnost našega najmlajšega rodu vsebinsko pristnejša in resnično življenjska. Pozdravljamo tudi iniciativo za izviritev kiparskih osnutkov v okviru novega šolskega posloppja. Celotna javnost naj nudi našim umetnikom domaćinom čim več možnosti javnega sodelovanja. Prva umetniška trojica Prekmurja je pričela orati ledino in se svoja kulturnega poslanstva v polni meri zaveda. Prepričani smo, da pomeni murskoslovska razstava nadvse pomemben dogodek v kulturnem razvoju slovenskega Prekmurja. F. Š.

je po vsej verjetnosti učenec italijanskega slikarja Giulija Quaglia de Laina, ki je slikal v ljubljanski stolnici freske. Prvotno je stal pod vplivom tega Italijana iz bolonjske šole nato pa je s svojimi freskami v cerkvi sv. Petra v Ljubljani ustvaril avtohtoni tip slovenske iluzionistične slikarstva. Za njegovo poznejše delo so značilni vplivi naturalizma in racionalizma. Njegove slike nahajamo v nekaterih cerkvah po Slovenskem. Illovske zavzema prvo mesto med slovenskimi iluzionističnimi slikarji osemnajstega stoletja. S svojim delom je mnogo prispeval k razširjenju baročne kulture v Sloveniji. Dr. Mikuz obravnava v tu objavljenem delu svoje razprave podrobne življenjske podatke o tem slikarju. Znan del njegovih dognanj je pod samostojnega raziskovalnega dela.

Rajko Ložar je zastopal z razpravo »Lev s starega gradu pri Kostanjevici. Marmorni kip leva, ki buje poteka iz sta-

Pomni: ko tvoj otrok doraste, mora imeti zdrave zobe.

Navadi ga pravočasno na

SARGOV KALODONT

proti zobnemu kamnu



hvaležnosti. Semičani ji bodo dostojno izkazali zadnjo čast, ki jo bodo danes ob 15. uri spremlili k večnemu počitku. Lep ji bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Načrti za olepšanje Celja

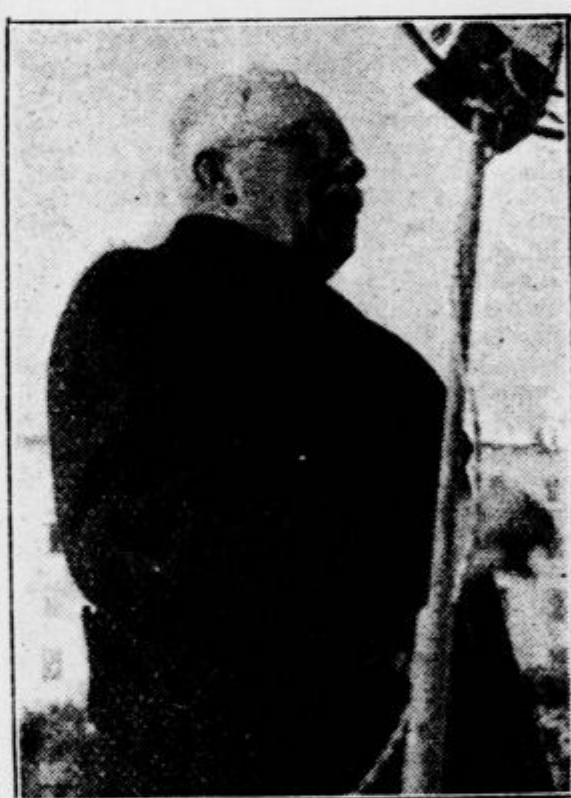
Celje, 17. decembra. Letos poteče 70 let od ustanovitve celjskega olepševalnega društva. 20 let na od obstoja in delovanja tega društva v jugoslovenski državi. Ta jubilej bo pruslavilo društvo v smislu sklepa društvenega odbora z dne 21. novembra s sledečimi deli:

Nabavilo bo orientacijske table za najpriljubljenejše izletniške točke v celjski okolici. Za tuzemske in inozemske kolo-dvorce in turistične biroje bo društvo nabavilo povečane fotografije posnetke mesta Celja njegovih znamenitosti in celjske okolice. Društvo bo dalo mestni občini pobudo za takojšen razpis načrtov za novo kopalnico ob Savinji in bo prispevalo nagrado 10.000 din.

Dalje namerava društvo dobaviti načrte za obnovitev glavnega drevočeda in preureditev vsega parka v modnejše nasade. Da se uredi hrib sv. Jožefa, ki je gotovo najbolj prilivna in razgledna točka Celja, bo društvo razpisalo d' bavo načrtov za ureditev parka v ozadiu »Kalvarije« in nasadov med cerkvijo sv. Jožefa in najvišje ležečimi vilami na hribu sv. Jožefa. Na Masarykovem nabrežju namerava društvo izdelati več enotnih lesenih klopi z betonskimi stolpi in nabaviti klopi za park ob cerkvi sv. Maksimilijana in za nove nasade na Sp. Lano-vžu in v Gaberju.

Za izvedbo teh načrtov, ki tvorijo del društvene petletke, je društvo prišlo že znatne protovoljne prispevke. Društvo pa še prosi meščanstvo Celja, da po svojih najboljših močeh pridonore k izvedbi načrtov, ki bodo v prid boljši bodočnosti Celja. Nabrana sredstva bo društvo upravljalo kot posebno premoženje za izvedbo načrtov in ostalih točk društvene petletke.

Zadnja pot dr. Antona Korošca



Gornja slika: Izpred stolne cerkve odpeljejo krsto na lafeti. — Slika na levi: Podpredsednik vlade dr. Vladko Maček govori pred grobnico na Navju. — Pred vvhodom na Navje pričakujejo skofje krsto s pokojnikovim truplom

rega gradu pri Sv. Križu odnosno iz Kostanjevice, se nahaja v ljubljanskem Narodnem muzeju. Po nekaterih podatkih je ta kip stal prvotno na nekem rimskem grobu v Starem gradu. Pisec navedene razprave se bavi s preoklom te značilne levje figure in zastopa mnenje, da je kip po svojem umetnostnem značaju bližji srednjeveški monumentalni plastiki, kakor sepulkralni umetnosti rimskega časa. Verjetna je domneva, da je ta levja figura stala pred portalom stare, sedaj opuščene cistercijske cerkve pri Kostanjevici. Pisec dokazuje svoj tezo z različni argumenti in jih deloma tudi ilustrira s primeri.

Jakob Soklič objavlja donesek h kulturni zgodovini Slovenjega Grada »Kipar Janez Jurij Mercic«. O tem malo znanem kiparju je pisec zbral vse življenjske podatke, kakor tudi podatke o njegovem delu, kar jih je mogel dobiti. Mercic se je rodil v Rogatcu leta 1725. — Viktor Stesk a je prispeval krajši članek z naslovom »Romanske cerkve na Slovenskem«. — Obsežno poročilo seznanja čitatelja z delom narodne galerije. Tu je med drugim objavljen načelo, kakor tudi informativno pomenljivi govor, ki ga je imel na zadnjem občnem zboru Narodne galerije njen zaslužni predsednik dr. Fran Windischer. Konservator dr. France Mesesnel objavlja podrobno poročilo o varstvu spomenikov v Sloveniji za čas od 10. oktobra do 1. januarja 1940. V rubriki Ocene so objavljena poročila o raznih publikacijah, ki se tičejo likovne umetnosti. F. K. Kos podaja ob koncu kronističen pregled umetnostnih razstav v letih 1937 in 1938.

Zaviski

IZ ITALIJANSKE KRITIKE
V založbi Felice Le Monnier (Firenze) je izšla knjiga kritika Giuseppe De Ro-

Domače vesti

*** Odlikovanja.** Z redom Jugoslovenske krone 3. stopnje je odlikovan in ustrijec Ivan Avsenek; z redom sv. Save 4. stopnje: Karel Čeč, Industrijec, in Avgust Tošič, komisar zbornice za TOI; z redom Jugoslovenske krone 5. stopnje: dr. Fran Černe, ravnatelj Mestne hranilnice in Fran Urban, veletrgovec; z redom sv. Save 4. stopnje: Anton Verbič, dvorni dobavitelj, in Maks Hrovatin, tiskarnar; z redom Jugoslovenske krone V. stopnje: Viktor Meden, trgovec, vsi iz Ljubljane, in Vinko Kunstelj, Industrijec na Vrhniki. Z redom sv. Save 5. stopnje: Jakob Dimnik, predsednik združenja mesarjev pri Devici Mariji v Polju, Lojze Šmuc, tajnik Združenja trgovcev v Ljubljani, dalje Franc Pavlin, Karlo Kregar, Ivan Zeleznikar, Janko Krek, Zvonimir Lukič, Dominik Čebin, Janko Čepin in Jakob Vilhar, trgovci iz Ljubljane.

bo zato to izdajanje zares koristno, osti izbraneje kakor pa prva naklada. Zato pa založba »Sila« prosí p. n. naročnice in naročnike, naj to pot potpore in utpre razmeroma malenkostni povšek za 5 din, tako da stane nove naklade 1 izvod 55 din. Založba »Sila« nima namena odirati, temveč hoče najkulantnejše ustredi in postreči vsem pravim ljubiteljem kraznih knjig.

*** Dražba kuhovine** vseh vrst divjadi v Ljubljani bo dne 27. januarja 1941 v prostorih Ljubljanske velesejme. Na dražbo pridejo tudi večje partije srebrnih in plavih lisic.

*** Zagrebški radio** naglo napreduje. Znanje, da bo zagrebški radijski postaja ojačena na 100 kw antenske energije. Tudi število naročnikov stalno rase. Računava da bo že konec leta imel Zagreb 17.000 radijskih naročnikov, zagrebško pošto ravnateljstvo pa celo 38.000.

LEPA DARILA - PARFUMERIJA VENUS, Tyrševa c. 9

*** Potoka.** V ponedeljek sta se v Semiču poročila Milena Malušková, hči posestnika in trgovca v Semiču, in narednik Vlado Simič iz Velike Kikinde. Bilo srečno!

*** Smrt prof. Franca Omerze.** Po daljšem trpljenju je večeraj zjutraj umrl v škofskih zavodih v St. Vidu nad Ljubljano prof. Franc Omerza, star 56 let. Po rodu je bil iz Župeče vasi pri Cerkljah ob Krki. Gimnazijo je študiral v Novem mestu. Po novi maši je na Dunaju študiral klasične jezike. V škofskih zavodih se je uveljavil kot dober vzgojitelj. Širši kulturni krog pa ga je cenil kot prevajalca starih klasikov, zlasti Homerja. Pogreb bo jutri v četrtek, ob 8. zjutraj na šentševskem farnem pokopališču. Lep mu bodi spomin!

*** Nov grob.** Po daljšem bolehanju je umrl v Žužemberku posestnik in trgovec G. Alojz Vehovec. Rajnkega bodo pokopali v četrtek ob 10.30 na farnem pokopališču. — Pokojniku blag spomin! žalujočim svojem naše iskreno sočuzje!

*** Mati umrla od žalosti za sinom.** Kakor smo pred kratkim poročali, se je v Dubrovniku pred cerkvijo zstrupil Božo Šokčič in nato v bolnici umrl. Kakor se aj poročajo zagrebške »Novosti« je sedaj od žalosti za sinom umrla tudi njegova mati.



*** Zgledno ribiško prizadevanje v Slavoniji.** Prostrana okolica Pakraca je polna planinskih potokov. Od nekaj stovijot ondotne postrvi. Poleg domačih ribičev prihajajo v okolico Pakraca, Lipka in Daruvarja mnogi tuji ribiči, v mirni dobi zlasti iz sosednih držav in iz Anglije. Razni upokojenci so se naselili tod prav zaradi zdravišča v Lipku in Daruvarju in pa zaradi ribiškega sporta. Zadnja desetletja sta pa dinamit in pranje konoplje uničila mnogo plemenitega ribjega zaroka. Bila je skrajna potreba, da se začne obnovi. Ondotni organizirani ribiči so lani položili nad milijon zaroda, letos pa podruži milijon mladih krapov, somov in sulcev. V planinske potokčke pa vlagajo na tisoče postrvič.

*** Beograjski stražniki so zbrali darove za sirote.** Kakor vsako leto je tudi v ponedeljek 45 prometnih sprašnikov zbralo prispevke za beograjske reveže. Kakor je znano, so beograjski »prometniki« pri prebivalcih prestolnice zelo priljubljeni, zato se je v njihovih puščicah nabralo dosti kovancev. Darove so zbrali tudi v Pančevu in Zemunu.

*** K'm za božične praznike na odhiti in odmor?** Blizu se boči, čas zimskega oddiha. Marsikdo se vprašuje, kam bi odšel za nekaj dni, da bi božične praznike preživel izven mestnega hrupa v miru, v zimski naravi. Smučarje vleče na planine, da se naučijo zimskega sporta, komur pa ni za zimski sport, si hoče poiskati kak drug kraj, kjer bi udobno preživel čas miru, ki ga nudijo božični prazniki. Primeren zimski oddih nudijo letos naše priznane dolenske Toplice s svojo zdravilno termoj, kjer je letos uvedena tudi zimska sezija. Dolenske Toplice nudijo tudi v tem času vse, kar si človek počeli: prelepe izprehode v svežem zimskem zraku po bližnji okolici ter v zimsko odeje odetem parku, kjer se kakor biseri iskre s snegom pokrite smreke, katerih veje se pod snežnim pritiskom slikovito pripogibajo k zemlji ter nudijo sprehaletcu prelepo zimsko sliko, od katere kar ne more odmakniti očesa. Ko pa se vrača prevzet od dolenske zimske lepote, ga v kopalniškem domu objame pri-

*** Vsem povračnikom iz Francije, Belgije in Nizozemske.** Narodni izseljenski odbor v Ljubljani. Mik oš čeva cesta 22, obvešča vse, ki so prejemali rente in pokojnine iz Francije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga, pa so jim bile letos v maju ukinjene, da bo SUZOR izplačal val predujme iz »Skлада za podporo rešitnikom, ki ne prejemajo rent in in omestv«. O tem je »Jutro« večeraj že izbrno poročalo. Vse nadaljnje informacije daje Narodni izseljenski odbor v Ljubljani, Miklošičeva 22, ki sprejema tudi prošnje, da jih bo skupno pošiljal SUZORJU v Zagreb.

*** Božič se bliža.** Mislite že zdaj na primestno darilo za svoje drage! V današnji težki dobi so nam potrebni dobri prijatelji. Dobra knjiga je najboljši prijatelj. V brskih in veselih urah ti bo ob strani. Zato bomo najbolj ustregli mladini in odraslim, ako jim podarimo primerno knjigo. Preden se oločite, pregledjte obilno zalogo mladinskih knjig in leposlovnih literatur v Knjižarni Tiškovne zadruge v Ljubljani, Sečemburgova ulica 3. Kdor si želi nabaviti luksuzna izdavanja slovenskih klasikov, naj stori to do 31. decembra, ker jih založba potem ne bo mogla nuditi po starih cenah.

*** Bibliofilska naklada Andersenovih pravljic z ilustracijami H. Smrekarja,** katere je vsa naša kritika toplotno sprejela, izide končno vendarle v dnešni božični t. l. Ker prva naklada ni izpolnila vseh strogih pogojev takega izdavanja, bo morala iziti nova naklada v drugi tiskarni (v Učiteljski v Ljubljani). S tem so se povisali stroški za to naklado za debelih 3000 din, ali



z uvojem k prvi knjigi svoje »Zgodovine italijanske literature« pridružil tudi splošno uporabni, eden z zrelišca ostale evropske najpomembnejših sodobnih Italijanov: Giovanni Papini.

De Robertis odlikuje poleg umetniške intuicije silna sposobnost podrobne razčlenbe, ki se kaže zlasti tam, kjer ocenjuje sodobne pesnike, pri katerih mora kritični duh prodirati v najrahlješe odtiske čustev in misli, v posejdi, ki je često brez vnanje vsebine in dostikrat tudi po izraznosti nasprotno ustaljenim pravilom. Kritič je tu v nezaviljivem položaju, da ob vsem bleščanju besed, ki je lahko le slepino in varljivo, ali pa v navidezno praznem žvenkljanju besed odkrije morbitne stvarjalne gibe talenta in loči, kakor pravimo v vsakdanjem življenju, zrnje od plev. Vse kako je funkcija kritika v sodobni literaturi mnogo težja, kakor je bila za časa De Sanctisa. De Robertis odlično obvladuje snov in prodira k formalnim in vsebinskim odlikam italijanske tvorbe. V tem zapisniku ni mogoče več kakor samo opozoriti na knjigo »Scrittori del Novecento« ne le kot enega izmed kritičnih vodnikov po italijanski literaturi zadnjega desetletja, marveč tudi kot enega izmed primerov sodobne kritike, ki preko filozofskih, idejnih (tendencijskih) in drugih sestavin tipke k srcu estetskega organizma ne da bi pri tem izgubila celotinsko živitevje v umetnino.

*** Beograjski »Muzički glasnik«** je posvetil največje (7-8) številko klavirju. Prinaša članke: »Ernest Closson, »Istorija klavira«; Dr. Ljudevit Kiš, »Klavirska muzika za četiri ruke i za dva klavira«; Milka Gajša, »Uloga klavira u muzičkom vaspitanju«; E. Kanukova, »Romantizam u pianizmu i pianizam u romantizmu«; Robert Schumann, »Saveti mladim pianistima«;

jetna toplota, vabi ga topla voda, da se v njej osveti in okrepi, brez bojazni da bi se v tem času prehladil. Tudi lovcom se nudi ugodna prilika da se posabavajo z lovom na divjadino, ki je je tod okoli v izobilju. Brzopeti zajec, brnka srnca, pa tudi roparska lisica ter druga divjadina pride v bližnji kočevski gozdovih na strel. V bližnji Krki in njenih dotokih pa je tudi lov na divje rase zelo uspešen. Seveda tudi smučarji pridejo na svoj račun. Bližnji kočevski gozdovi imajo mnogo zelo primernih smučišč. Treba se je povzpeti nekoliko višje na Podstenice ali še dalje proti Rogu, ali celo na kočevske Gače, kjer so povsod prav pripravna smučišča. Le žal da naši smučarji še vse premalo poznajo Dolenjsko in njena smučišča, ki ne zaostajajo za drugimi.

LIKER ESENCE vseh vrst in našo priznano dobro **BUMOVO KOMPOTIZICIO** nudi

DROGERIJA KANC, Ljubljana — Židovska ul. 1.

*** Bolnik je ustrelil upravnika bolnišnice.** Po Bjeljini v Bosni se je v ponedeljek bliskovito raznesla novica, da je bolnik Josip Knežević, doma iz vasi Vaškova pri Plevlju, ustrelil upravnika banovske bolnišnice dr. Branka Rusovića. Pokojni upravnik je v ponedeljek zjutraj kako po navadi prišel v bolnišnico pregledovat bolnike. Naenkrat je zaželel neznan človek, da ga pregleda. Upravniku mu je ustregel, nakar se je podal domov. Spremljal ga je neznan bolnik, ki se je predstavil za Josipa Kneževiča. Nenadno je Kneževič potegnil samokres in zadel dr. Rusovića naravnost v srce. Morlica, ki je najbrž duševno bolan, so kmalu prijel in so ga orožniki komaj obvarovali pred ljudsko sodbo. Upravnika dr. Rusovića, ki je bil splošno priljubljen, so pokopali večeraj popoldne.

*** Na smrt obsojen roparski morilec.** Pred zagrebškim velikim senatom se je moral zagovarjati gonjak Stanko Kortanek ki je v bližnji zagrebški okolici izvršil dva roparska umora. Letos 1. februarja je na cestnem križišču ponoči ustrelil kmeta Stefana Čerca, o katerem je vedel da gre na selem v Zagreb. Mrtvemu je vzel 1.400 din. Drugi zločin je

Pouka in zabave

čez praznike bo svojim čitateljem v izobilju nudilo božično »Jutro« z obilnim in zanimivim čitvom.

Pri pouku lahko sodelujejo oglaševalci, saj so oglašili lep doprinos k pouku javnosti o ugodnih nabavnih virih za najraznovrstnejše potrebščine ljudi. Oglasi bodo zaradi rekordne naklade »Jutra« še bolj kakor sicer koristili splošnosti, v največji meri pa oglaševalcem samim. Novi čas zahteva vsestranske potrebe! In ena najlepših potrebšč našega podjetništva je: potrošnikom priporočati trgovine in druge nabavne vire.

Božično »Jutro« je kakor nalašč za to! Oglase za božično številko sprejemamo do sobote zvečer.

zagrešil 3. marca v nekem gozdu. Takrat je hodil z Ivanom Sankičem nakupovat živino. Ker je vedel da ima Sankič precej denarja s seboj, ga je v gozdu nenadno udaril s palico po glavi. Za ubil in mu vzel 10.000 din. Zdal je bil obsojen v smrt na večalih. Smrtno obdobje je sprejel docela mirno. Star je šele 28 let.

*** 20 let ječe za možovo smrt.** Leta 1936 je bil v Resniku pri Zagrebu umorjen premožni posestnik Ivan Družič. Njegova morlica sta bila kmalu po umoru prijeta in obsojena na 18 in na 14 let ječe. Pokojnikova žena Kata je bila takrat otroščena oboževalka, da ju je nazovnila k zločinu. Po razpravi se je vdovica Kata poročila z nekim Presnecom. Nekonkne poizvedbe so dozdale, da sta dve pridri krivo izpovedali v njen prid, ker sta bili za to nagrajeni. Zaradi tega je morala Kata z obema krivima očitama vnovič pred sodišče in se bila pretoklo srbij obsojena na 20 let robije. Krivi pa sta bili obsojeni na leto dni, oziroma na 8 mesecev strogega zavora.

*** Žrtve sovražstva med sosedi.** V vasi Jabukovci pri Negotinu sta že dalje časa živeli v prepiru dve premožni sosedni družini. Obe imata namreč lepo število činov, ki so že odrasli in začeli med seboj tekmovali pri dekletih. Ze nekajkrat

zagrešil 3. marca v nekem gozdu. Takrat je hodil z Ivanom Sankičem nakupovat živino. Ker je vedel da ima Sankič precej denarja s seboj, ga je v gozdu nenadno udaril s palico po glavi. Za ubil in mu vzel 10.000 din. Zdal je bil obsojen v smrt na večalih. Smrtno obdobje je sprejel docela mirno. Star je šele 28 let.

*** 20 let ječe za možovo smrt.** Leta 1936 je bil v Resniku pri Zagrebu umorjen premožni posestnik Ivan Družič. Njegova morlica sta bila kmalu po umoru prijeta in obsojena na 18 in na 14 let ječe. Pokojnikova žena Kata je bila takrat otroščena oboževalka, da ju je nazovnila k zločinu. Po razpravi se je vdovica Kata poročila z nekim Presnecom. Nekonkne poizvedbe so dozdale, da sta dve pridri krivo izpovedali v njen prid, ker sta bili za to nagrajeni. Zaradi tega je morala Kata z obema krivima očitama vnovič pred sodišče in se bila pretoklo srbij obsojena na 20 let robije. Krivi pa sta bili obsojeni na leto dni, oziroma na 8 mesecev strogega zavora.

Alfredo Casella, »Veliki pianista«. Številko zaključujejo glasbena poročila iz vseh jugoslov. kulturnih središč, med njimi koncertno poročilo iz Ljubljane, ki ga je pripravila skladatelj prof. S. Osterc.

Mozartova 150letnica. V letu 1941 bodo po vsej Nemčiji, a verjetno tudi v drugih deželah proslave spomina velikega skladatelja Mozarta. »Mozartovo leto« bo začela opera v Lipskem z novo nastudirano izvedbo: »Così fan tutte«.

Knjiga o »rubiških planinah«. Kot peti zvezek Biblioteke Srbskega planinskega in turističnega društva je izšel pod naslovom »Naše planine« almanah za leto 1940, ki prikazuje planinstvo v srbskem delu naše države. O razvoju planinske ideje in organizacije v Srbiji piše inž. Ratimir Stefanović. Ta razvoj je za slovenskega planinca tem zanimivejši, ker je pravo turistično gibanje v Srbiji znatno mlajše, kakor pri nas. Pisec pa ugotavlja, da je ideologija planinskega gibanja dobila v zadnjem času v Srbiji močne korenine in ne zaostaja več za planinskimi gibanji v Sloveniji in na Hrvaškem. Dr. Andrija M. Ristić obuja spomine na Avalo, kakršna je bila pred desetletji. Mihajlo Jovanović opisuje planinsko turo preko Karadžice. Dr. Petar Kostić vodi čitatelja od Ljubotena na Korab. Nadaljnji članek prikazuje Durmitor, Bloč in Maglič. Milorad Milošević piše o Prozorcu in o Kaplnah, Vlačeta D. Limić pa opisuje planinska visoka jezera v Srbiji. Z Rudnikom se bavi Bran. Dimitrijević, B. Cerović piše o Prokletijah. Po Ovarsko-Kablarški Klisuri vodi čitatelja Dr. Bran. Milovanović. Krajše so obdelali Zlatiž in Homoljski vrhovi. Brošura obsega 72 strani velikega formata in je obilno ilustrirana. Vsek kdor se bo hotel na hitro roko poučiti o turističnih možnostih v srbskih planinah, bo s pridom segel po tej priporočilni publikaciji.

Na splošno željo ponavljamo sijajni film misterioznih senzacij

TARZAN IN NJEGOV SIN

KINO SLOGA, tel. 27-30.

po romanu Edgarka Rice Burroughsa.

V glavni vlogi: Johnny Weismuller, edinstveni predstavitelj Tarzanovih vlog in lepa Maureen O'Sullivan ter John Sheffield.

Danes ob 16., 19. in 21. uri.

so se stekli. Preteklo soboto je mati enega izmed natepenih posegla v prepir in je snet nastal preteb. Obe družini sta se spopadli z vilami in drugim domačim orožjem da v metužu ni bilo videti kjo kosa pretepa. Mrtev je oblezal družinski glavar Stanoje Radošević. Pobil s sekro, v krvi na sta smrtno nevarno ranjena obležala njegova žena Ilinka in sin Mile. Oba so prepeljali v nego inico bolnišnico vendar dvomitlo, da bi okrevala. Orožniki so prijeli očeta sosedne družine Stevana Petrovića in tri njegove sine.

Iz Ljubljane

u— Kongresni trg v zelenju. Za dijaškimi in Miklavževim sejmom prihaja v Ljubljano vsako leto malo pred božičnimi prazniki tradicionalni božični sejem. Na Kongresnem trgu zraste čez noč gost in zelen smrekov gozd. Prej, ko so stali v Zvezdi se stari visoki kostanji, se je umetni smrekov gozdik izgubil v njih bližini. Letos pa je v Zvezdi in na Kongresnem trgu drugače. Mala smrekova drevesca nudijo povsem novo sliko. S smrekovim trgom navadno močneje pritise mraz. Ljudje pravijo da prinašajo prav te smrečice mraz. Letos se je to v polni meri izpolnilo. Nastopila je prava sibirska zima. Noč od ponedeljka na torek je bila izredno mrzla in jasna. Mesec — skoraj ščip — je spet osvetljeval belo Ljubljano izredno močno. Pihal je tudi oster sever. — Prodajalci božičnih dreves na Kongresnem trgu pa so precej črnoogleči, kar se tiče kupčje. Današnji resni časi bodo pač tudi njih oskodovali, kakor so vse drugo. Upajmo, da bo pomlad prinesla lepše dni.

u— Rezervni podoficirji! Ker je bilo sobotno predavanje dr. Staneta Rapeta vsled smrti dr. Antona Korošca odpovedano, sporočamo, da se vrši v četrtek 19. t. m. zvečer ob istem času in v istih prostorih kot že objavljeno.

u— Stevilo sprejetih bolnikov v splošno bolnišnico je večeraj prekorajilo 34.600, svojevrsten rekord, ki pa spričo še zmerom neurejenih razmer ni nič kaj razveseljiv. V ponedeljek je število letos sprejetih bolnikov (34.550) doseglo jansko stanje z dne 31. decembra. Ta vsakoletni prirastek se iz leta v leto veča. Odprto vprašanje novo zgrajenega kirurškega paviljona z vsemi problemi temnih prostorov pa ostaja iz leta v leto nerešeno.

u— Starokatoliška služba božja bo v nedeljo 22. t. m. ob 9. v mali dvorani Sokolskega doma. S tem predavanjem bomo počastili spomin onih velikih janačkov, ki so žrtvovali življenje za Jugoslavijo. Ker bo predaval gospod Jeras Ježe, predsednik dobrovoljcev iz Ljubljane, ki se je sam udeležil usodnega pohoda preko Albanije, bo predavanje gotovo zanimivo.

u— Trboveljski starokatoličani in somišljeniki vljudno vabljene. — Polružnica čebelarstva društva v Trbovljah je nedavno polajala račun. Šteje 48 članov, ki so vzmili 348 panjev. Trboveljski čebelarji so se morali letos boriti z vremenskimi neprilikami in krmiti svoje čebele od rane pomladi do pozne jeseni. Tako katastrofalne letine že dolgo ne pomnijo. Letos je bilo treba kupiti kar 1718 kg sladkorja. Stroški so znašali 13.176 din. Ker so člani po večini revnejši stanu, so bili ti izredni izdatki za njih posebno težka obremenitev, ter so se morali mnogi zadolžiti. Zaloga pokrmiljenega sladkorja pa bo zadostovala le do pomladi, potem bo v primeru slabega vremena treba zopet dokupovati sladkorne krme. Premogovni revir nudi čebelarjem borno pašo. Podružnica je dala pobudo, da bi prebivalstvo v večji meri sadilo medonosne rastline in drevje. Letos je nakupila iz priznane drevesnice g. Jelena iz St. Ilje lepo število žahntih češenj, ki jih je oddajala članom in drugim posestnikom po polovični ceni. Prihodnje leto se bo posadilo spet 150 komadov prvovrstnih češenj hrustavč. Čebelarstvo društvo tudi po svoji tehniki oprni kaže lep napredek. V teku let si je nabavilo razno sodobno čebelarstvo orodje za preko 9000 dinarjev. Zanimivo predavanje je imel na skunščini urednik »Slovenskega čebelarja« g. Bukovec iz Ljubljane. Soglasno je bil izvoljen stari odbor.

Za BOŽIČNO DREVESCE

nad 300 krasnih novih okraskov — že od 50 para dalje!

Jaslice, hlevčke, pastirčke, ovce in nebroj drugih živalic. Velika izbira domačih lesenih igrač, kakor tudi vsakovrstnih iger, železnice, vojakov, pušk, itd.

Praktična božična in novoletna darila, kakor: manicure, šivalne garniture, razne kasete z milom, brivske garniture itd.

»MAČEK V VRECI« Din 2.— z dobikl v vrednosti do Din 10.—, najmanjša vrednost Din 2.—.

Za plesne venčke lepi kotiljoni od Din 1.50 dalje, pri!

Foto Touristu, Lojze Šmucu

Ljubljana, Prešernova 9, poleg gl. pošte.

u— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani bo imelo v petek, 20. t. m. ob 18. svoje predavanje v predavalnici ženske bolnišnice v Ljubljani. Dr. V. Meršol: Letošnji primeri meningitisa. Dr. Fr. Derganc: V pariški bolnišnici med vojno 1939/40. Vljudno vabimo vse gg. zdravnike in medicince na to predavanje. Odbor. (—)

PRAKTIČNA BOŽIČNA DARILA

Stof za moške in damske obleke, barhente, divtine, moške srajce, kravate, nogavice, rokavice — dobite po ceni v **MOF, TEM MAGACINU** PREŠERNOVA ULICA 5.

u— Propagandna plesna revija bo jutri v četrtek ob 20. med plesno vajo Jenkove šole v veliki dvorani Kazine za vse obiskovalce plesnih tečajev in ljubitelje družabnega plesa. V petek ob 20. zopet začelno-nadležvalni tečaj s poukom četvorke in swinza. Studenti (nje) odpuš. (—)

u— **Tatvine koles.** Dan za dnem nove prijave o ukradenih kolesih Josipu Kopitarju je nekdo odpeljal izred neke hiše v Studentovih ulici 1400 din vredno kolo znamke »Mile« Milan Jager je prijavil da mu je bilo ukraden izred narsarne notarija dr. Kuharja 1.800 din vredno črno pleskano kolo znamke »Dir-kopp«. Izpred kurilnice na glavnem ko-

lodvoru je izginilo Alojzu Krmelju z eono pleskano kolo znamke »Tribuna«, vredno 1.000 din. Josipu Svetetu pa je lat odpeljal izpred Miklavževe trgovine v Lingarjevi ulici 1.300 din vrno modro pleskano kolo znamke »Elijana«.

u— **Konjem je repe rezal.** Na originalno idejo je prišel pričen sten prečurčevalc z žimo v ljubljanski okolici. Preočevalc je v nelem hlevu v Dravljah pa mu je padlo na um, da je vzel škarje in trem konjem odre al repova. Isto je z večjim ali manjšim uspehom poizkušil tudi drugod dokler za niso prišli. Te malce nenavadne tatvine pa so precej donosne, saj je konjski rep danes vreden 200 din. Aretranec je sicer tajil vsako krivdo pa je bil sorčilo dokazov predan sodišču v nadaljno preiskavo.

Iz Kranja

u— Večer posebnega užitka je pripravila Ljudska univerza v Kranju vsem, ki se zanimajo za fotografiranje in naravnih barvah, z nocojšnjim predavanjem g. K. Kocjančiča z Ljubljane ob 20. v gimnazijski telovadnici.

Iz Litije

u— Miklavžev obdarovanje sokolske dece. Tako živahno, kakor je bilo letos 14 dni pred Miklavžem v litijem sokolskem domu že dolgo ni bilo. Sokolske mamice in sestre so organizirale v stranskih prostorih sokolskega doma kar celo konfeksijsko tvornico. Vsa večer se je zbralo 20 do 35 članic in do pozne ure šivale na več šivalnih strojih perilo. Na ice in tudi cele oblake predvsem za izdelovalce tonle copatke za ubožno sokolsko deca. Najbrže sokolska deca v Litiji še ni bila tako izdatno obdarovana za Miklavžev kakor letos. Darove je prejelo 128 otrok oblega spola v skupni vrednosti nad 10.000 din. Vse sestre brez ruke in brat Ušakar zaslužijo za svojo požrtovalnost vse priznanje.

Iz Trbovelj

u— Skioptično predavanje »25letnica albanske golgote«, ki je bilo od o. e. jano zadnje soboto bo 21. t. m. ob 20. v Sokolskem domu. S tem predavanjem bomo počastili spomin onih velikih janačkov, ki so žrtvovali življenje za Jugoslavijo. Ker bo predaval gospod Jeras Ježe, predsednik dobrovoljcev iz Ljubljane, ki se je sam udeležil usodnega pohoda preko Albanije, bo predavanje gotovo zanimivo.

u— Starokatoliška služba božja bo v nedeljo 22. t. m. ob 9. v mali dvorani Sokolskega doma. S tem predavanjem bomo počastili spomin onih velikih janačkov, ki so žrtvovali življenje za Jugoslavijo. Ker bo predaval gospod Jeras Ježe, predsednik dobrovoljcev iz Ljubljane, ki se je sam udeležil usodnega pohoda preko Albanije, bo predavanje gotovo zanimivo.

u— Polružnica čebelarstva društva v Trbovljah je nedavno polajala račun. Šteje 48 članov, ki so vzmili 348 panjev. Trboveljski čebelarji so se morali letos boriti z vremenskimi neprilikami in krmiti svoje čebele od rane pomladi do pozne jeseni. Tako katastrofalne letine že dolgo ne pomnijo. Letos je bilo treba kupiti kar 1718 kg sladkorja. Stroški so znašali 13.176 din. Ker so člani po večini revnejši stanu, so bili ti izredni izdatki za njih posebno težka obremenitev, ter so se morali mnogi zadolžiti. Zaloga pokrmiljenega sladkorja pa bo zadostovala le do pomladi, potem bo v primeru slabega vremena treba zopet dokupovati sladkorne krme. Premogovni revir nudi čebelarjem borno pašo. Podružnica je dala pobudo, da bi prebivalstvo v večji meri sadilo medonosne rastline in drevje. Letos je nakupila iz priznane drevesnice g. Jelena iz St. Ilje lepo število žahntih češenj, ki jih je oddajala članom in drugim posestnikom po polovični ceni. Prihodnje leto se bo posadilo spet 150 komadov prvovrstnih češenj hrustavč. Čebelarstvo društvo tudi po svoji tehniki oprni kaže lep napredek. V teku let si je nabavilo razno sodobno čebelarstvo orodje za preko 9000 dinarjev. Zanimivo predavanje je imel na skunščini urednik »Slovenskega čebelarja« g. Bukovec iz Ljubljane. Soglasno je bil izvoljen stari odbor.

Iz Novega mesta

u— Vlom v poštno poštoje v Stopičah. Ker vlonična nista mogla v urad sta šla v privatno stanovanje tamošnje poštarice, Stikala sta za denarjem, in našla okrog 500 din gotovine in zlat prstan. Pri tatinskem poštu je mlada vlonična presenetila poštarico Alojzija Drap. Zen se je posrežilo, da je enega trdo prijela za suknič, da ni mogel pobegniti, in poklicala sosede. V trenutku, splošno zmeče se je drugemu ciganu posrežil beg. Vaščani pa so ga kmalu ujeli in oba vloniča zvezali. Poklicani oročniki so vloniča Hudorovića Matijo in Cenetu odpeljali v zapore okrožnega sodišča.

Kinematografi

Jesenice. Zvočni kino Radio. Ker so zaradi smrti dr. Antona Korošca opadle predstave v soboto in nedeljo, predvajamo izredno posrečeni večfilm »Nanette« (v gl. vlogi Henny Jugo, H. Söhnker in A. Schönhaas) izjemoma še v sredo 18. t. m. ob 20. z vsemi dodatki. — Sledi »Junaki z Marne«. (—)

Bleč. Zvočni kino odigra preločeni večfilm »Ljubezenska serenada« drevi in jutri ob 20. Film je izredno lep, inscenacija prav ameriškanska. Jeanette Macdonald zapoje med drugim tudi arjo iz Madame Butterfly. Ne zamudite tega filma! (—)

Objave

Ljudska univerza (Kongresni trg, Filharmonija) Danes ob 20. bo predaval g. dr. Fran Petre. Tema: Epizoda s »Krajevno Slovenjco« v revolucijskem letu 1848. Vstop prost.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani bo imelo XVII redni občni zbor v petek 20. t. m. ob 16.30 v knjižnici Narodnega muzeja v Ljubljani. Vhod z Bleiweisove ceste. Člani in prijatelji društva vljudno vabljene.

Najdeno dvigalo. Na slovenjgorski cesti je bilo najdeno dvigalo za avtomobila. Lastnik naj se zgasi na orožniški stanici pri Sv. Marjeti ter naj prinese s seboj dokazila lastniške pravice.

Iz Celja

Prešernov večer v spomin na 140-letnico rojstva dr. Franceta Prešerna priredi Celjski kulturni teden v četrtek 19. t. m. ob 20. v mali dvorani Celjskega doma.

Oster mraz je zajel tudi Celje in celjsko kotlino. Včeraj zjutraj so kazali topolomeri v Celju 18. v okolici pa celo 21 stopinj pod ničlo.

Pogreb kapucinskega provinciala p. Linusa Praha bo danes, ob 15.30 iz kapucinske cerkve v Celju na okoliško pokopališče.

Iz pisarne pododborna UROIR v Celju. Opozorjamo vse rezervne oficirje in vojaške uradnike na obvezno predavanje poveljnika polka, ki bo v petek 20. t. m. ob 20.30 v Oficirskem domu.

Mesnice in stojnice v Celju bodo na zlato nedeljo 22. t. m. obratovale do 11. dopoldne.

Zupni delovni sestanek članic V. nedeljo 15. t. m. ob pol 9 se prične v telovadnici Sokola Celja. Matice v mestni narodni šoli v Celju delovni zbor društvenih in četnih načelnic in vodnic ženskih oddelkov celjske sokoške župe.

Sokolski debatni večer. Sokolsko društvo Celje-matica priredi drevi ob 20. v pisarni celjske sokoške župe v Narodnem domu (vhod s Krekove ceste) debatni večer o temi »Sokolstvo in politika«.

Sokolsko delo v St. Pavlu pri Prebodu. Pišejo nam: Nova uprava Sokolskega društva v St. Pavlu pri Prebodu, zlasti vadijski zbor in kino odskaj sta se nadvse marljivo lotila dela.

Zalostna statistika. V območju okrognega sodišča v Celju terjajo uboj vsako leto okrog 20 človeških življenj. Ob tej žalostni številki se mora vsakdo globoko zamisliti. Tu bi pomagalo samo intenzivno vzgojno, prosvetno in socialno delo vseh, ki jim je vsestranski napredek naroda pri srcu.

Nož uničil človeško življenje. Pred trihlanskim senatom okrognega sodišča v Celju sta se zagovarjala 26-letni posestnikov sin Franc Jakop s Hudinje pri Vitanju in 25-letni posestnikov sin Stanislav Skok iz Brezna pri Vitanju zaradi uboja in telesne poškodbe. Obdolženca sta sedela 1. septembra v Pukovski gostilni v Loški gori pri Zrečah.

Praktični učiteljski izpiti se bodo začeli pred komisijo za praktične učiteljske izpite 6. febr. 1941. G. učiteljski pripravniki in pripravnice, ki nameravajo opravljati izpit v februarju, naj vložijo prošnje še pred božičnimi prazniki, da bodo pravčasno prispeli h komisiji v Maribor.

Dobra srca so ustvarila sokolsko kuhinjo v prostorih tukajšnje prve deklinke mečanske šole v Miklošičevi ulici. Vsak dar prejema tuka; dober obed 160 dijakov in dijakinj z učiteljske 1. deške meš. šole in 1. dekl. mečanske šole. V prid tej prepotrebni sokolski kuhinji bodo zavodove gojnice uprizorile 22. in 29. dec. t. l. v Narodnem gledališču »Petrickove poslednje sanje«.

Gospodarstvo

Pred spremembo naredb o kontroli izvoza lesa

Poročali smo že o ponovni odgoditvi izvajanja novih predpisov o kontroli izvoza lesa. Do konca tekočega mesca bodo torej novi predpisi veljali edino za predmete iz tarifnih števil 91 in 92 carinskega tarife, torej za drva in oglje in je za to blago pri izvozu že sedaj potrebno izvozno dovoljenje direkcije za zunanjo trgovino.

Glede kontingentov je stalna delegacija stavila predlog, naj se pristopi k delitvi kontingentov te tedaj, če je kontingentiranje za naše strani stvarno potrebno. Zato naj bi določbe člena 6. naredb o kontroli izvoza lesa veljale le za primer, če se izkaže potreba za delitev kontingentov.

Pred uvedbo krušnih kart v hrvatskih mestih

Že v nedeljo 8. t. m. je podpredsednik vlade dr. Vlado Maček na zborovanju »Gospodarske sloge« napovedal, da bo treba v mestih uvedti krušne karte. Sama razdelitev moka ni dobro izvedena, kar je imelo za posledico, da so si posamezniki nakupili živila, ki drugim primanjkujejo.

O vprašanju krušnih kart so v ponedeljek obširno razpravljali na ustanovni skupščini Zveze mest banovine Hrvatske. Iz poročil, ki so bila tu podana, je razvidno, da so težave pri tekoči oskrbi prebivalstva v banovini Hrvatski z moko občutnejše, kakor v ostali državi. Zastoj v oskrbi je menda še posledica napetega razmerja, ki je zavladalo v jeseni med banovino Hrvatsko in vojvodinskimi kralji, ker je banska oblast izdala prepoved izvoza drv v Vojvodino, kar je imelo za posledico, da se je obratno ustavljal izvoz žita iz Vojvodine v banovinsko Hrvatsko.

Na ustanovni skupščini Zveze mest so predstavniki posameznih hrvatskih mest iznesli težave, ki so nastopile pri oskrbi

cije v državi in ki po svojih pravih urejujejo sporazumno vsa vprašanja, ki se tičejo lesnega gospodarstva. Tudi ta predlog je direkcija v celoti osvojila, prav tako tudi predlog, da se morajo izvozna dovoljenja podaljšati, čim se iz upravičenih razlogov zaprosi za podaljšanje pred potekom veljavnosti dovoljenja (po sedanjem besedilu naredb bi moral izvoznik prositi za podaljšanje vsaj 15 dni pred potekom roka, kar je v večini primerov glede na stalno pomanjkanje vagonov in zaradi nesigurnosti pri pravočasni dostavi vagonov nemogoče).

Nova naredba o kontroli izvoza lesa bo objavljena v prihodnjih dneh

Kakor poročajo iz Beograda, je bil pretekli teden v direkciji za zunanjo trgovino izdelan docela nov načrt naredb o kontroli izvoza lesa. Nova naredba je že predložena zaradi odobritve in bo v prihodnjih dneh objavljena, medtem ko bo dosedanja naredba, katere izvajanje je odloženo do konca leta, razveljavljena. Nova naredba, ki bo stopila v veljavo 1. januarja 1941., je bila sestavljena v sodelovanju med predstavniki ministrstva za trgovino in industrijo in ministrstva za gozdo in rudnike kakor tudi predstavniki stalne delegacije lesnega gospodarstva kraljevine Jugoslavije.

prebivalstva z moko in kruhom. Vsa izvajanja so izvenela v zahtevi, da se v mestih uvedejo krušne karte. V nekaterih mestih je nastopilo trenutno pomanjkanje moka, tako da nekaj dni ni bilo kruha. Številne pritožbe so se čule na račun nedostatkov v železniškem prometu. Nekateri predstavniki mest so postavili zahtevo, naj se ves železniški promet v banovini Hrvatski podredi zagrebški železniški direkciji. Predstavnik Slavenskega Broda je med drugim omenil, da čaka na tamošnji postaji po več sto vagonov, ki redno tam zastajajo. Zanimiva so bila tudi izvajanja glede zalog pri proizvajalcih in v privatnih gospodinjstvih. V tej zvezi je bila postavljena zahteva, da se onim, ki imajo zaloge, dodeli krušne karte šele tedaj, ko bodo te zaloge že izčrpane. Dosedanja ukrepi za prijavo presežkov živil niso prinesli pričakovanih uspehov. Koprivniški okraj je na leto izvažal okrog 100 vagonov živila, navzlic obilni letošnji letini pa je bilo pri popisu ugotovljeno, da je v tem okraju na razpolago le štirje vagoni živila.

Na skupščini je bilo soglasno sklenjeno, da je treba čimprej uvedsti v vseh hrvatskih mestih enotne krušne karte. Predstavniki mest bodo stopili v zvezo s »Pogodom«, da se izdajo vsi potrebni ukrepi za redno oskrbo živil. Na posebni konferenci, ki bo sklicana v prihodnjih dneh, bodo ta vprašanja razpravljali v podrobnosti. Obenem pa so nujni tudi ukrepi, da se zagotovi za prevoz živil potrebni vagoni in da se prevoz živil pospeši.

Prodajne cene riža in olja

Referat za kontrolo cen pri kralj. bankski upravi razglasa:

Cene riža, bučnega in jedilnega olja so maksimalirane z odločbo urada za kontrolo cen v Beogradu za vsa država enotna. Zato kraljevska banska uprava ne bo odobravalna tovarnam (luščilnicam) in veletrgovcem teh cen po čl. 2. uredb o kontroli cen za vsak primer posebej. Ker je pa v odločbi, s katero so se cene zgornjih proizvodov maksimalirale, nekaj zneskov, ki jih smejo trgovci sami pribiti maksimalnim cenam, morajo veletrgovci kraljevske banske uprave obvestiti z enkratnim, nekolikovnim dopisom v dveh izvodih, koliko bodo znašali ti pribitki. Ako se pri kmetijskih dobavah ti pribitki ne spreminjajo, ni treba prijavljati kalkulacije ponovno.

Dokler referat za kontrolo cen ne bi ugotovil, da so ti pribitki neprimerni, se smatrajo za neprimerne naslednji zneski:

RIŽ

Kalkulacija veletrgovca: Nabavna cena-franko postaja kupca (v Ljubljani franko luščilnica) 12 din. Pribitki: a) dovoz od žel. postaje (v Ljubljani do luščilnice) do skladišča kupca din. b) Občinska trošarina, ako jo plača veletrgovec din. c) skupaj = 12 din + a) in b); c) od vsote 12 din + a + b se računa kosmatni zaslužek veletrgovca v višini 5%. Tako se dobi prodajna cena veletrgovca (12 din + a + b + c) odnosno, če veletrgovec ne plača trošarine, 12 + a + c).

Kalkulacija trgovca na drobno: K nabavni ceni veletrgovca pribije trgovec na drobno a) dovoz od žel. postaje do skladišča trgovca na drobno ali do skladišča veletrgovca do skladišča trgovca na drobno din. b) ako občinske trošarine ni plačal veletrgovec in ta trošarina obstoji, pribije občinsko trošarino trgovca na drobno din. c) Na nabavno ceno veletrgovca pribije trgovec na drobno še 20% in dobi tako prodajno ceno na drobno.

BUČNO OLJE

Kalkulacija veletrgovca: Nabavna cena-franko postaja kupca din. 22.40. Pribitki: a) dovoz od postaje do skladišča din. 0.05. b) banovinska trošarina din. 1.00. c) brutto zaslužek din. 1.12; prodajna cena veletrgovca znaša torej 24.57 din. S tem se spreminja prodajna cena din. 24.75, kakor je

bila določena začasno za dravsko banovino.

Kalkulacija trgovca na drobno: Trgovec na drobno pribije k nabavni ceni (fakturni ceni) naslednje pribitke: a) prevozniki stroški do skladišča veletrgovca do skladišča trgovca na drobno din. b) eventualna občinska trošarina, če je plačal trgovec din. c) brutto zaslužek (15%) din. Vsota da prodajno ceno na drobno.

JEDILNO OLJE

Kalkulacija veletrgovca: Nabavna cena-franko železniška postaja kupca znaša: za 200 kg in kante din. 20.79, za 100 kg din. 21.09, za 50 kg din. 21.29. K temu se prišteje naslednji pribitki: a) prevozniki stroški od žel. postaje do skladišča din. 0.06, b) banovinska trošarina din. 1.00, c) prispevek za »Prevoz« dni 0.15, d) 5% brutto zaslužek din. Vsota da prodajno ceno veletrgovca (nabavna cena + a + b + c + d).

Kalkulacija trgovca na drobno: K nabavni ceni (fakturni ceni) pribije trgovec na drobno naslednje pribitke: a) prevozniki stroški od skladišča veletrgovca do skladišča kupca din. b) eventualna občinska trošarina din. c) brutto zaslužek (15%) din. Vsota da prodajno ceno na drobno (nabavna cena + a + b + c). Primernost prevoznih stroškov od železniške postaje kupca do skladišča kupca mora overiti na kalkulaciji upravno oblastvo I. stopnje.

Nemško-rumunska trgovinska pogodba

O nedavno sklenjeni trgovinski pogodbi med Nemčijo in Rumunijo prinaša glasilo rumunske železne garde »Cuventul« naslednje podrobnosti: V bodoče bo Nemčija dobivala iz Rumunije 250.000 ton mineralnega olja (namesto dosedanjih 130.000 ton), kar ustreza letni količini treh milijonov ton. V tej zvezi je predvidena tudi reorganizacija rumunskega prometnega sistema, da bo mogoče prevoz te količine v Nemčijo. List pripominja, da Nemčija ni mogla izkoristiti dosedanje nižje kvote zaradi prevoznih težav. Petrolejske družbe so bile zaradi tega primorane omejiti produkcijo. Na podlagi nove pogodbe bo Nemčija pričela graditi vrsto novih cevovodov za nafto, da se na ta način razbremeni železniški promet in da se poveča možnost prevoza nafte v obsegu dobav, ki so predvi-

dene v pogodbi. Ti cevovodi bodo speljani na Durdjevo ob Dunavu, odkoder se bo nafta potem prevažala po vodni poti v Nemčijo. Seveda je računati s tem, da bo Dunav letos zgodaj zamrznil in da bo prevoz po vodni poti mogoče šele prihodnje pomlad. Dotlej bodo morala petrolejska podjetja nadalje omejevati produkcijo. Za prihodnje leto je predvidena tudi gradnja drugega tira na železniški progi, ki veže Rumunijo preko Karpatov z Madžarsko in Nemčijo. Taka dvoletna prava bi zmanjšala



l o m i je v tr da

ur me vin vih ban zak se n sklej kolik

Ostavke pri Pogodu. Beograjski Jugoslovski kurir poroča z dobro obveščene strani, da je generalni direktor Pogoda v Zagrebu dr. Fligl skupaj z ravnateljem g. Petkom podal ostavko, ki pa ni bila sprejeta in bodo sporna vprašanja rešena, čim bo ozdravil predstojnik oddelka za trgovino, industrijo in obrt pri banki oblasti dr. Lamer.

Pred reformami v državnem računovodstvu. V finančnem ministru pripravljajo uredbo o državnem računovodstvu, odnosno spremembi zakona o državnem računovodstvu. Načrt te uredbe predvideva znatne spremembe nasproti dosedanjemu predpisom, zlasti glede sestave državnega proračuna. Predvideno je, da bo v bodoče proračunsko leto v skladu s koledarskim letom, tako da bo veljal proračun od 1. januarja do 31. decembra in ne, kakor sedaj, od 1. aprila do 31. marca. Če bo nova uredba stopila v veljavo že 1. januarja, bo tekoče proračunsko leto trajalo samo 9 mesecev in se bo novo proračunsko leto pričelo že 1. januarja. Nadalje je predvideno, da se državna podjetja glede proračunov izločijo iz splošnega proračuna, odnosno da bo proračun obsegal dva ločena dela, namreč proračun splošne, državne administracije in proračun državnih gospodarskih podjetij. Tako ločitev proračuna v dva dela smo imeli do leta 1935, ko je bilo znova uvedeno sestavljanje enotnega proračuna. Končno so predvidene znatne olajšave onih predpisov dosedanjega zakona, ki otežujejo poslovanje.

DEVIZE

Zagreb. Državne vredn. te: Voja 5' oda 457 - 460, 4% agrarne 58 den., 4% se. crne agrarne 54 den., 6% beglu ke 78 den., 6% dalm. agrarne 75 - 76, 6% šumske 73 - 74, 7% stabiliz. 95 - 96, 7% inv. st. 100 50 den., 7% Selgman 101 50 d'n. % Blair 97 den., 8% B'air 104 - 103; delnice: Narodna banka 6550 den. PAB 200 bl., Trboveljska 375 - 385 (375) Oceania 750 den., Sečerana Veliki Bečerski 700 den.

Blagovna tržišča ZITO

+ Chicago, 17. dec. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 87.25, za maj 83.50; koruza: za dec. 59, za maj 57.25. + Novosadska blagovna borza (17. 1 m.): Tendenca nespremenjena. Pšenica: za pšenico veljajo o'kupne cene p' uredbi. Oves: baški, sremski 325 - 327.50. Jecmen: baški in sremski 367.50 - 370 Moka: franko mlin v dunavski ban: krušna moka 358. Otrubi: franko mlin brez skupnega davka in vrec 180. Fižol: baški in sremski beli brez vrec 447.50 - 452.50.

Po nesrečnem nat'ljuču se je ustrelil

Drug žalosten dogodek, ki se je pripetil te dni v vas. Rogatiči na Krškem polju, naj bo rosen opomin starcem, da posvetijo več pažnje otrokom. Ko je te dni poslal Matija Rak, posestnik iz Rogatiče svojega 12-letnega sina Ivana v hlev, da odveže živino in jo žene napajat, fantja precej časa ni bilo iz hleva. Očetu se je to videlo sumljivo, ker sin še nikoli ni odvezoval toliko časa, pa tudi tišina, ki je vladala v hlevu, ni kazala, da bi sin izvrševal očetovo naročilo. O je oče stopil v hlev, je zagledal sina vsega v krvi ležati v kotu. Takoj je skočil k njemu, da bi mu pomagal, a je bil ves trud zaman; sinko je že izkrmavel. Nedač od njega je ležal stariški samokres, ki se je nabjal odspredaj. Fant se je pač igral s samokresom, ki se mu je nenadno sprožil. Kje je dobil samokres, je vprašanje. Stariš izjavljajo, da ga pri hiši niso imeli in tudi niso nikdar videli, da bi ga otrok imel. Sodna obdukcija je pokazala, da je krogla prebila odvodno žilo in je bil fant na mestu mrtev, ko je izkrmavel. Pokopali so ga na vaškem pokopališču v spremstvu številnih sosedov, ki sočustvujejo z nesrečno rodinjo.

Borze

17. decembra

Na beograjski borzi je bilo danes povpraševanje za bolgarske klimrške črke po 54.40, medtem ko so se grški boni tr-

Po strelih v zrak krvav poboj

(Napad na lovskega čuvaja - žrtev starega samokresa

Krško, 17. decembra. Sele pred nekaj dnevi je prišlo do fantovskega obračunavanja v Drnovem ko je 18-letni Jože Vodopivec obležal na tleh s počeno lobanjo že beleži krunika novo žrtev, 35-letnega Franca Ziberta iz Bregov pri Leskovcu, ki je dobil več hudih ran. France Zibert je lovski čuvaj v lovskem revirju Vrbin last Inekovića iz Zagreba. V nedeljo se je vračal iz službe in se je spotoma ustavlil v gostinji v Vihrah, kjer je bila zbrana večja družba fantov. Med veselim razpoloženjem in prepevanjem ni nihče slutil, da se bo družba do krvi stopila. Naenkrat je Zibert vstal, odšel iz gostilne in sprožil v zrak dva strela. To je bila fantom boja napoved. Takoj so se vsi ti iz gostilne in se je pred vrati vnel pretep. Nihče od prisotnih ne vé prav povedati, kdo je vae tolkel in koga udaril. Bila je že tema in so udarci padali, kakor

je pač naneslo. Naenkrat je obležal Zibert nezavestno na tleh. Bil je prepeljan v krško bolnišnico. Ima dvakrat počeno lobanjo in hudo rano od noža na hrbtu. Prav tako ima hudo poškodovano levo nogo, katere sploh ne more pregibati in bo najbrž ostala mrtvoudna, ker se je zaradi silnega udara pretrgal glavni živec. Poškodbe na glavi pa so od močnega udara s stoino. Zibert trdi, da ga je udaril neki 33-letni Jože iz Mrtvic. Nadaljnja preiskava bo se le pokazala, v koliko so njegove trditve resnične. Skrajni čas je že, da prenehajo večni krvavi pretepi naših fantov, ki vidijo v vsaki stvari izzivanje in takoj odgovore z nož. Tudi tokrat so razen Ziberta dobili vboje z nožem nekateri ostali. Vsa svarila n nasveti ne zaležejo prav nikjer, zato bo naš treba močno poostriti kazni nad vsem udeleženci pretepop.

Topništvo ob Rokavskem prelivu

Težke poljske havbice v nemški vojski — Dolgocevni topovi, ki nesejo preko Kanala



Poškodovan original

havbice, ce bi se lahko prej dosegel uvedbo te havbice, in sicer po en bataljon s tremi baterijami pri vsakem armadnem zboru. Na ta način so Nemci že v začetku vojne

prekašali svoje nasprotnike v pogledu artilerije. Med vojno se je sicer izkazalo, da je bilo število težkih baterij, ki so jih vlekli konji, še premajhno, na kar se je število baterij pehotnega topništva od začetnih 148 do konca vojne pomnožilo na 1575.

Vojno ministrstvo je med tem na tihem pripravljalo

še težje topništvo, ki ga niso mogli več prevažati s konji,

Ob Rokavskem prelivu so postavljeni dases najtežji topovi, kar jih uporabljajo v j vojni. To obalno topništvo zahteva za voje položaje obsežnih gradbenih del, za katere so Nemci izvežbali posebno armado telavstva, tako zvano Todtovo organizacijo. Kalibri teh topov znašajo 20 do 30 cm, njihove granate pa udarjajo

iz daljave preko 20 km

na nasprotnikove vojne ladje, konvoje in pristaniške naprave Dovra. Ti orjaki ne stoji več kot zaključene baterije prosto na obrežjih, tako da bi jih bilo že od daleč videti, temveč so čim bolj zakriti v zgradbah, ki so prilagodene okolici in ki jih varujejo pred nasprotnikovimi zadetki. Na isti način so zakrita in zavarovana tudi poveljniška mesta ter opazovališča. V vojnih poročilih beremo zelo pogosto, da

streljajo Angleži preko Kanala

na te topove in jih obkladajo z najtežjimi letalskimi bombami. Položaji topov so v tesnem sodelovanju z letalskim orožjem in tudi s podmornicami, proti letalskim napadom pa so še posebej zaščiteni s protiletalskimi topovi in z lahкими baterijami.

Novi francoski zunanji minister



Maršal Petain je v soboto zvečer oznanil po radu, da je odstavil dosedanjega zunanjega ministra Lavalja ter imenoval na njegovo mesto Pierrea Etienna Flandina

razbil utrdbo Manonvillers. Z mehaničnimi prevozili so do fronte pripeljali kmalu tudi daljnosežne topove, med katerimi so se odlikovali zlasti topovi, ki so iz daljave 130 km obstreljevali Pariz.

Napredek mehanizacije nove nemške vojne sile je omogočil tudi v tej vojni uporabo najtežjega topništva. Že l. 1935. so se v Nürnbergu v splošno presenečenje pojavili

dolgocevni topovi, pri naslednjih paradah pa še večji. A šele vojna proti Angliji je ta razvoj dokončala.

Pismo iz Londona

„Z napetim sluhom prisluškujem slehernemu šumu“

»Gazette de Lausanne« priobčuje pismo neke Švicarke, ki živi v Londonu. Pismo pripoveduje:

»To pismo Vam pišem v našem zelo neudobnem zaklonišču zoper letalske napade na vrtu. Tu prebijem že mesec vsako noč in tu skušam opraviti tudi svojo korespondenco. To delo je vedno izvrstna prilika, da se umakneš sovraštva vredni sedanosti. Toda ti pobeži iz resničnosti na žalost nikoli niso dovolj popolni in dolgi, kajti ves čas sem na preži.

Z napetim sluhom prisluškujem vsakemu šumu in ne zaupam niti šumenju papirja ali mimo letelce ptice. Ko odzvenijo svarične sirene, je molk sprva popoln. Potem zaslišiš z obzorja nenadno smuljive in vse preveč znane glasove, rastoči ropot letalskih motorjev. Topovi pričnejo grmeti. Potem se prične srditi dvoboj, ki napolnjuje

Ce še ne veš, zdaj izveš

da je bila te dni v nekem angleškem pristanišču splovljena nova bojna ladja angleške mornarice, ki razvija veliko brzino; da je umrl francoski učenjak Henry August Haumont, strokovnjak za grško paleografijo ter predsednik francoske Akademije za stare napise in književnost; da je avstralska vlada sklenila zgraditi v Queenlandu velike tvornice za vojno industrijo;

da sta vojvoda Windsorski in njegova soproga odpotovala nazaj na Bahamsko otočje;

da je epidemija hripe v Kanadi zajela dvajset odstotkov delavcev v Ottawi;

da so imeli te dni v Moskvi 30 koncertov, na katerih so izvajali Beethovneve kompozicije;

da je v Mehiki skočil s tira potniški vlak in se je 72 potnikov ubilo;

da se je na Slovaškem začelo ljudsko štetje, čigar rezultati bodo objavljeni po novem letu;

da naroča Rusija velike količine drv v Rumuniji;

da je zavladala v Sibiriji huda zima. Toplomer kaže ponekod 50 stopinj pod ničlo;

da je Rooseveltov vojaški odposlanec polkovnik Donovan prispel v London.

Hulbert Footner:

15

IZGINULI RADŽA

Kriminalni roman

Luke si je ogledal njih nepredirne obraze. Sluge so bili temnejše polti od gospodarjev in so očito imeli zmoglost, docela prikrivati svoja čuvstva in misli. Prazno so ga gledali s svojimi črnimi očmi. Le Sihabov mali sluga. Seragh Ali, je bil s svojimi naočniki podoben človeku. Ves čas je sam pri sebi tiho nekaj mrmral in stresal glavo.

Ko je Luke obšel vso vrsto, je rekel: »Nobeden izmed teh ni bil.«

»Saj ste vendar dejali,« je Lee nadaljeval. »da je eden izmed tistih dveh, ki sta vas imela ujetega, govoril z vami. Bi ga spoznali po glasu, če bi ga spet slišali?«

»Mislim, da bi ga. Sicer pa ni mogel biti nihče izmed teh ljudi, kajti ona dva sta me v hotelu še stražila, ko je bil vlak zdavnaj odšel.«

Lee je pokimal služabnikom. Da lahko grede. »V čem so bili spravljani dragulji?« je nato vprašal Luka.

»V novem kovčegu iz sviniskega usnja, ki je bil prav takšen kakor ostali, samo nekoliko drugačne oblike. Utegnil je biti kakih petdeset centimetrov dolg, toliko širok in kakih pet in dvajset centimetrov visok.«

Lee se je spet obrnil k črncu.

Oddelci libijske vojske



Posebne razmere v libijski puščavi zahtevajo vojaške oddelke, ki v vsem odgovarjajo krajevnim pogojem. Namesto mul uporabljajo za tovore kamele

»Ali je bil tak kovčeg med prtljago, ki sta jo vzeli gospa in gospodična Morvenova s seboj?« je vprašal z resnim glasom.

Črncet je zmajal z glavo. »Ne morem se spomniti. Imeli sta pet ali šest kosov prtljage, vse iz istega novega svetlorumenega usnja kakor kovčegi malega bosa.«

To vprašanje je dirnilo Luka kakor nož v srce. Kar vzmrzil je Leeja, ker ga je bil zadal.

»Vsi kovčega ki sta jih imeli dami so bili prav takšni na pogled kakor radževi.« je napeto poročil »Bili so darilo njegove visokosti Vse je bilo napravljeno v isti londonski delavnici.«

»Oglejte se po kovčegu z dragulji,« je Lee odvrnil. »Vsi drugi ostanje tu.«

Luke je kmalu dognal, da kovčega z dragulji ni bilo v vozu.

Skozi okno sta videla, da prihajata po p'očniku policijski ravnatelj in policijski predsednik, ki ju je spremljala truma kriminalnih uradnikov. Časniški fotografi in poročevalci so jo ubirali za svojim. Očitno je bilo razburjeno vedenje gospoda Branscomba zbudilo njihov sum. Ko sta nato prišla tudi še oba najvišja policijska uradnika, so bili trdno prepričani, da se odkriva senzacionalna dogodivščina.

Lee je namršnil obrvi, ko jih je zagledal.

»Ti nam bode samo na netile.«

Stopil je na srednjem ploščad voza da bi naredil dožlece Podpolkovnik Walkley je bil izmed najboljših kriminalnih uradnikov v vsej državi in pravi mož na svojem mestu. Da je častnik, se mu je poznalo na prvi pogled; imel je zal obraz z

zdravo poltjo in ukazovati je znal, kakor da ne bi bil nikoli delal nič drugega.

Z Leejem sta se po imenu poznala.

»Gospod Imbrie je radžev osebni pravni svetovalec,« je Mappin predstavlil mladega človeka.

»Kakor hitro se mu je zadelo, da grozi njegovemu klientu nevarnost, me je vprašal za svet. Zato sem tu. Seveda pa sem vam docela na voljo.«

»Srečnega se štejem, da imam vašo pomoč in podporo,« je odvrnil podpolkovnik Walkley.

Lee je obžalovalno skomignil z rameni ter pokazal na častnikarje. »Škoda, da nas že zdaj motijo. Ko bi imeli vsaj še urico zase!«

»Razumem vaše občutke. Toda nemogoče je utajiti tako važen dogodek. Bolj al. manj smo vsi odvisni od tiska.«

»Luke, pomenite se s temi ljudmi,« je rekel Lee. »Dajte jim d.jstva, a b.die previdni in ne sumničite nikogar. Kdo je bil snoči v vozu in druge takšne podrobnosti morajo seveda zvedeti.«

»Najprej jim povejte, da ne sme nihče v voz, dokler ne opravimo preiskave,« je dodal podpolkovnik Walkley.

Luku je uspelo, da je pokazal navzven ravnodušno lice, čeprav je bil očupan. »Ali naj o Morvenovih kaj povem?« se je tiho obrnil k Leeju.

»Dosljej smo njuni imeni varovali bave v istih.«

Gospod Mappin je zma al z glavo »Zal mi je, a zdaj mora vse na dan. Če bi izku'al zamolčati njuni imeni, bi bilo to samo smuljivo, kajti pozneje se bo zvedelo tako ali tako.«

Podpolkovnik in Lee sta stopila v voz, med tem

Taborišče angleške vojske v Egiptu



pred začetkom sedanje akcije v Zapadni puščavi

Kako delajo vohuni

Gnezdo dveh tujih plačancev na Angleškem

Scotland Yard je povedal londonskemu listu »Exchange« nekoliko zanimivih podrobnosti o tem, kako sta delala vohuna, ki so ju pred kratkim usmrtili.

Moža sta se držala v skladu s svojimi navodili podnevi v kavarnah ter opazovala vojašnice in letališča. Na nekem polju sta imela zakopan oddajnik, s katerim sta ponoči svoja opazovanja sporočala neposredno glavnemu stanu nemške vohunske služ-

be. Pri oddajniku sta imela skrite tudi zaloge živil, ki sta jih prinesla iz Nemčije za primer, da bi se morala nekaj časa skrivati.

Oddajna naprava je bila prava mojstrovina tehnike. Tok je dobivala samo iz treh baterij, ki so tehtale vsaka manj nego 1 kg. Oddajnik sam je tehtal pol kilograma in je bil vgrajen v posodo z 20 štirjaskimi centimetri talne površine, ki je bila varna pred sunki in vodo. Antene so imele obliko palice in so bile v palico tudi vgrajene.

Druga obletnica poleta čez Severni tečaj

V Gorkem so odkrili letalcu Čkalovu spomenik

Te dni sta minili dve leti, odkar se je ubil ruski letalec Čkalov, mož, ki je izvršil prvi uspeh polet čez Severni tečaj. Njegova pot je šla iz Moskve v Zedinjene države. Letalec je preletel Severni tečaj, toda preden je dospel v New York, ga je dohitela smrt. Padel je kot žrtev svojega naporega poklica.

V Rusiji so se spomnili junaške smrti pogumnega letalca z nešteti spominski-mi sejami in prireditvami, med katerimi je bilo tudi več razstav. Na trgu Sovjetov v Gorkem je bilo veliko zborovanje, med katerim so odkrili spomenik Čkalovu. V škvalovski, v šolskem poslopju, kjer se je Čkalov učil v svoji prvi mladosti, pa so otvorili muzej s spominki na letalca. Poročajo tudi, da se približuje dovršitvi film

o Čkalovu, ki bo prikazoval zmagovalca Severnega tečaja v njegovih najuspešnejših letalskih podvigih. Film bodo začeli kmalu predvajati v ruskih kinematografih.

A NEKDOTA

Slikar Adolf Menzel je izjemoma sprejel sina neke prijateljske družine za učenca. Ta je nekega dne prišel za celo uro preporno k pouku. Na začudenju mojstrovo vprašanje je odgovoril: »Oprostite mi, na cesti sta trčila dva voza, eden izmed voznikov je pri tem padel na tla in prišel rod koleca.« — »Nu, če je tako, tedaj mi pokažite risko o tem,« je dejal Menzel. »Risko?« je rekel mladi mož začudeno, »saj sem vendar pomagal moža potegniti izpod koles in ga prepeljati v bolnišnico!« — »Tako, tako! je menil Menzel in dodal čez nekaj časa: »Mladi mož, svetujem vam, da postanete bolničar. Za slikarja nimate nobenega talenta.«

VSAK DAN ENA



»Kako neki naj še verjamem temu, kar učijo v šoli! Včeraj je gospod učitelj dejal, da je šest in tri devet, danes je zopet rekel, da je pet in štiri tudi devet. Katero od obojega je pravilno?«

(»College Humor«)

Zimski sport v Rusiji

Tass poroča iz Moskve, da vlada letos v Sovjetski zvezi izredno zanimanje za zimski sport. Med zimskimi prireditvami se odlikuje posebne velika smučarska tekma v Kirovu, katere se udeležuje dvesto najboljših smučarjev iz vseh krajev Rusije. Druga velika tekma se je začela v Serdobolju v Karelijsko-finski republiki. V začetku prihodnjega leta bo tudi velika tekma za smučarsko prvenstvo Sovjetske unije. Te prireditve se bo udeležilo 750 tekmovalcev.

Prva zatemnitev v New Yorku

New York je imel te dni svojo prvo zatemnitev. Ob 1 uri ponoči so pogasili v mestu vse luči, samo svetilke v ladjedelnicah v Brooklynu so gorele. Nato je krdo bombnikov preletelo mesto. Neki ameriški inženir je izumil sistem po katerem je mogoče nadaljevati delo tudi ob zatemnitvenih ukrepih. Značilno je ča se izvede zatemnitev v New Yorku ne da bi bili predhodno obvestili o tem njujorsko prebivalstvo.

ko je odšel Luke na pločnik. Fotografii so bili posneli voz in so zdaj vsi namerili aparate na Luka. Naslednje pol ure je bilo najhujše, kar je bil kdaj doživel. Ko so častnikarji slišali, da je tudi neka dama zapletena v stvar, so hoteli seveda vse zvedeti o nji in se niso plašili niti na zaupnejših vprašanj. Luke si je kar mislil, kakšne debele namige si bodo dovoljevali v poročilih. Toda v svojem kratkem poslovanju je bil že spoznal, da ne sme človek, kadar ima opravka s častnikarji, nikoli zgubiti ravnotežja.

Poročevalci so odhiteli telefonirat uredništvom. Luke si je obrisal čelo ter se vrnil k Leeju in podpolkovniku. Ta čas so bili vzeli od vseh navzočnih prstne odtiske. Vasinta je zaradi teg ro'il in se upiral, toda dosegel ni bil ničesar. Krimin lne uradnike so poslali po'vezdevat, kam s a se obrnili dami, ter jim naročili, naj zast'azijo vse ceste, ki vodijo iz Washingtona. Po vsaki ceni jima je treba ubraniti, da ne zapustita mesta.

Podpolkovnik Walkley je ostal v stalni zvezi z nadzornikom Loasbyjem v New Yorku. Natančna preiskava železniške proge med New Yorkom in Washingtonom je bila v teku. Ako so bili razžo vrgli iz vlaka, se je moralo zdeti čudno, da na prog, po kateri je bilo toliko prometa, n'egovo truplo še ni bilo najdeno.

»Mogoče je tudi, da so ga ugr'bil,« je menil Walkley.

»S kakšnim namenom?« je vprašal Lee »Vse bogastvo, kar ga je imel pri sebi, je vendar z njim izginilo.«

Slovenski delavec mora biti doma v vseh pokrajinah Jugoslavije

Tudi med Slovenci so mnogi, ki se zavzemajo za razbitje doslej za vso državo enotnega delavskega bolezenskega, nezgodnega in starostnega zavarovanja. Pričujoči članek izpod peresa enega naših prvih strokovnjakov na področju delavskega zavarovanja nazorno opozarja na senčne strani in usodne posledice, ki bi iz takega razbitja nastale.

V enotni in skupni narodni državi moramo Slovenci imeti zavest in občutek, da smo povsod v državi doma, da je vsaka pokrajina, vsak kraj in vsako mesto naša domovina, v kateri se počutimo dobro. V tem je lepota in dobrota narodne države. Z legitimacijo ponosnega jugoslovenskega državljanca ima vsakdo povsod enake pravice, ki so posledica enakih državljanških dolžnosti. In resnično so bili — in so še vedno — Slovenci povsod v državi, kamorkoli in v katerokoli poklice so prišli, lepo in prisrčno sprejeti. Ni točno ugotovljeno, koliko je število Slovencev, ki danes stalno in trajno živijo izven mej Slovenije, pravijo pa, da jih je okrog 80 tisoč. Vsaokomur se seveda najdražje njegov ožji rojstni kraj, Dokler bo v človeku bilo srce, ga bo gnalo pod rodni krov. Nekateri se vrnejo na stara leta, drugi pa daljšem bivanju izven doma, tretji zopet pridejo v domače zatišje ob boleznih, da okrevajo v domačem ozračju.

Naš slovenski rod kaže veliko prenatrženost, domača hiša ne daje vsem zaposlitve. Do 10.000 novih delovnih moči pride vsako leto na novo na delovni trg. Zal domača obrt in industrija ne moreta zaposliti vsega teža prirastka. Mnogi morajo na pot, v razne kraje države, da najdejo kruh. Hočemo in zahtevamo, da ga povsod najdemo, da so zaposlitve in pridobitne možnosti povsod v državi tudi Slovencev neovirano dostopne, kajti skupna je vsem jugoslovenska domovina. S temi Slovenci, mladimi delavci, delavkami, namučenci, uradniki, služkinjami, gredo in jih spremljajo naša srca, naše najboljše želje. Želimo, da so povsod srečni, predvsem pa povsod pod dobro zaščito zakona in javnih oblasti. Na to zaščito bi mi radi imeli vpliv, radi bi to zaščito soustvarili, nadzirali bi radi, da je vse v redu, možnosti bi radi imeli, da bi sami popravljali, kar bi bilo narobe. Izseljenec v tujih državah so odtegnjeni nam neposredni pomoči in le skromno jim moremo pomagati. Drugače pa je če mora biti s Slovenci in Slovenkami v Jugoslaviji iz-

ven Slovenije, torej v državi, ki je slovenska prav tako, kakor je hrvatska in srbska.

Začuden obstajamo zato pred dejstvom, da smo v svoji kratkovidni zaslepljenosti celo sposobni, da zaščito lastnih bratov Slovencev v skupni državi hočemo osluniti, jo pustiti iz rok in jo izročiti drugim. Čeprav imamo nebroj možnosti, da jo vsestransko izpopolnjujemo in krepimo. Za delovnega človeka je najvažnejši zakon o bolezenskem, nezgodnem in starostnem zavarovanju. Ti zakoni bi morali človeka stalno z vso skrbnostjo in pozornostjo spremljati kakor dobra mati, pa naj najde zaposlitev kjerkoli. Mož je šel na delo v bosansko sczdovno družino je ostala doma služkinja v službi v Skoplju, je zbolela in pride v domačo slovensko vas na zdravljenje in okrevanje. Delavec se pomenešči v tovarni doma, potrebn mu je izkaz zaposlitve izven Slovenije. Delavec onemore, hoče imeti pokojnino, delal je mnogo let v raznih krajih izven Slovenije. Zavarovaneec hodil iz območja enega okrožnega urada v drugega, s svojimi zahtevami prihaja v spore s pristojnimi okrožnimi uradi tudi z delodajalci, z zdravniki, ki so izven Slovenije, ne more mnogih, za zavarovanje važnih okoliščin razčistiti. Meseci teko, spori ostajajo nerešeni. Zavarovaneec ali družina čakata in težko pričakujeta podpore in pomoči. V hišo prihajajo uradni dopisi, ki pojasnjujejo in opravičujejo zakasnitev, toda družina od teh tolažb ne more biti sita.

Tako je celo danes, ko izvajanje zavarovanja po vsej državi nadzira in štiti vsem delavcem in delodajalcem skupna ustanova, ki ima ukazovalno moč in lahko vsakogar pokliče na odgovor. Zastopniki Slovencev se smeje zanimati za zavarovalni slučaj slovenskega zavarovaneca, ki se je pripetil globoko doli v Srbiji, in so v položaju, da z neposrednim vplivom in z neposredno zahtevo uradno pospešijo rešitev slučaja. Take možnosti imajo tudi delegati drugih pokrajin. Dalmatinski delavec, ki se je razboel pri javnih

delih v Sloveniji ima v sedanjem Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev upravičenega in polno pobaščenega zagovornika svojih koristi tudi napram zavarovalni ustanovi v Sovniji. V skupni zavarovalni ustanovi je utelešena enakopravnost vseh zavarovanecev na vsem državnem ozemlju. Danes ima delavec za vse življenjske rizike, ki jih zavaruje enotni zakon o zavarovanju delavcev, skupnega mentorja in ne samo mačehovske »varuhe«, ki bi nani v krajih izven ožje domovine gledali nenakojeno, površno, brezsrčno.

Ze pri sedanji dvojni zakonodaji — ena gre iz Beograda, druga iz Zagreba — opazimo, kako škodljivo je, ako važni socialni zakoni postanejo veljavni samo v enem delu države. Mnogo napora je treba, da je taka zaščita — potem raztegnjena na vse državno ozemlje. Tako je bilo na primer z uredbo o ureditvi najnižjih plač zasebnim nameščenecem v hrvatski banovini, v kateri so nastala nezadovoljstva, ker uredba ne velja povsod v državi, da bi bili gospodarski konkurenčni pogoj povsod enaki. Vidimo dalje, da v banovini Hrvatski nočejo biti zadovoljni z novo ureditvijo mez-

dnih razredov v delavskem zavarovanju, ker je ta ureditev izšla iz osrejanje zakonodajne oblasti.

Nekateri hočejo, da bodi delavsko zavarovanje na drobce razbito. Namesto skupnega čuvarja gospodarskih in socialnih koristi naj stopi cela vrsta malih stražarjev, ki imajo vsak svoja navodila in svoje težnje. Vsak bo smel biti gospod samo na svojem ograjenem vrtu, preko plotu njegov vpliv in njegova volja ne bosta segla. Svojih ljudi, ki bi šli preko plotu, ne bi mogel sam štiti, prišli bi v tuje razmere, s samostojno lastno voljo, hotenji in razpoloženji. Med temi stražarji bi delavca metalo življenje od severa na jug, od vzhoda na zapad. Vsak stražar bi delavca pospremil samo do meje, tu bi mu rekel »Z Bogom« in »Srečen bodi!« Stvarne pomoči pa bi mu ne mogel dati na pot. V taki »novi ureditvi« socialnega zavarovanja se bi spisi pošiljali sem in tja, nepravilnosti se bi množile. Nikogar ne bi bilo, ki bi kot vrhovni razodnik posegel vmes. Kdo nima še zadostj skušenj? »Kaj me briga«, bi bilo nesrečno geslo...

Zdravemu človeku res ne gre v glavo, da se trudimo za zaščito izseljenecv v tujini, v domači zemlji pa se delamo, da nam je skupna obramba skupnih koristi nekam nepotrebna in odveč. Izgleda, da hočemo reševati zamorčke zato, da lahko zamoramariamo domačega človeka. Gorje narodu, ki noče imeti širokega življenjskega prostora! djb.

SPORT

Liga je prinesla Ljubljani — izgubo

Novi prvak SNZ zahteva stroge ukrepe za sanacijo razmer v našem nogometu, ker sicer ne bo mogel več sodelovati v slovenski ligi

Prvo tekmovanje v Slovenski ligi je srečno — in nesrečno — za nami; vsakemu udeležencu je v njem bilo določeno mesto, ki mu po sposobnostih, znanju in — srednjih okoliščinah gre. Med samim tekmovanjem se je dvigalo in dvignilo obilo nepotrebnega prahu, in če bi se bila tudi SK Ljubljana sem ter tja povsem upravičeno oglašala s svojimi pritožbami, bi bilo te gneče še več in se s takim javnim godrnjanjem ne bi bilo prispevalo k pomirni duhov.

Spodobni se pa, da tudi SK Ljubljana pove svojo, vsaj sedaj ex post. Predvsem želimo povdariti, da je to tekmovanje prineslo našemu klubu na vsej črti: v sportnem, gmoatnem in moralnem pogledu velik minus. Še na misel nam ni prišlo, da bi svojo dozdaj pridobljeno pozicijo kjer koli postavljali na tehtnico; zadržanje našega kluba je bilo nasproti vsem konkurentom v ligi brez izjeme strogo prijateljsko in objektivno; nikoli se ni naš klub ne neposredno ne posredno vtikal v posle poedinih odborov Slovenske nogometne zveze, ki so mu krojili pravico enako kakor vsem ostalim klubom po svoji najboljši vesti. Znali smo moško prenašati poraze in nismo po njih opozarjali niti odločujočih v zvezi niti sportne javnosti na nevidne vzroke teh neuspehov.

Tudi sedaj nam ne hodi v misli, da bi koga obtoževali. Samo eden na domačem igrišču, da opozorimo na vse težkoče, ki smo jih v teku tekmovanja morali prebroditi, in na ukrepe, ki jih morajo odločujoči sprejeti, če hočejo računati na naše sodelovanje tudi še v bodočem prvenstvenem tekmovanju.

Med najbolj prečeta vprašanja sodi vprašanje varnosti naših igralcev, zlasti na tujih igriščih. Vse preveč smo v skrbah za življenja in kosti naših igralcev, da bi jih še v bodoče silili k tekmovanju z dosedanjimi pogoji. V 14. tekmah, ki jih je bilo odigrati v tej prvenstveni kampanji, smo nastopali s 24 igralci, od katerih jih je bilo 11 med tekmovanjem težje in lažje poškodovanih; samo eden na domačem igrišču, vsi ostali »na tujem«. Niti ene tekme izven Ljubljane nismo mogli zasedeti s kompletno postavo, ker je bilo stalno po več igralcev na listi blesirancev. Pri vsem tem moramo s poudarkom naglasiti, da ni naše moštvo v vsem tekmovalju dalo pravega nobenega poudara za izgrede, in tudi niso imeli nadrejeni forumi prav nobenega opravka z našimi igralci ali z našim klubom zastran kazenskih paragrafov. Razumljiva je ambicija ostalih sedmih klubov, da bi vsaj na domačem igrišču porazili »favorita« v prvenstvenem tekmovalju; razumemo vsa prizadevanja v tej smeri in jih, dokler se gibljejo v mejah dopustnega, spoštujemo. Toda morajo se brezpogojno ustaviti tam, kjer to imperativno nalagajo osnovni pojmi sportne fairnesi!

Glede gmoatnega »supeha« tega tekmovalja omenjamo le, da nam je v domačih tekmah prinašalo povprečno 2.500 dirajev, kar je očividni deficit, dočim so vsi drugi klubi finančno neprimerno boljše odrezali.

JASO je imela občni zbor

Naši akademiki so se uspešno udeleževali v smučarski, atletski in table-tenisu. Pretekli teden je bil na univerzi občni zbor Jugoslovenske akademike smučarske organizacije, na katerem so bila podana zanimiva poročila o delovanju v preteklem letu in je bil na koncu izvoljen tudi nov odbor.

Najprej je predsednik šalamun podal celotno silko delovanja organizacije, ki se je zlasti intenzivno udeleževala v smučarskem sportu, dalje v lahki atletiki in table-tenisu. Priredila je med drugim odlično uspešni enotedenski smučarski tečaj na Ratitovcu, dve uspešni ekskurziji in državno akademsko smučarsko prvenstvo v Kranjski gori, ki je dalo društvu pač največ opravka in povzročilo še več materialnih žrtev. Iz poročila tajnika Vodnika je bilo razvidno, da je imela organizacija v pretekli delovni dobi 26 sej, 2 članska sestanka in se je v društvu vpisalo 92 novih članov. Nato je blagajnik Viktor Nagy poročal o izredno slabem stanju blagajne, ki izkazuje precej dolga, kar pa ni čudno, če se upoštevajo veliki izdatki in majhne podpore. Načelnik prireditvene sekcije Lenart, je za tem poročal zlasti o naporih, ki jih je ta sekcija imela, da bi s plesnimi vajami izboljšala in zagotovila finančni položaj društva, kar pa ji kljub veliki požrtvovalnosti ni uspelo.

Zlasti zanimivo je bilo poročilo tehnične referenta Ferjančiča, ki je podrobno opisal sportne uspehe društva in njegovih članov. Posebno velik uspeh je društvu doseglo na drž. akademskem smučarskem prvenstvu, na katerega je poslalo 16 tekmo-

Hoteli bi pravočasno opozoriti nadrejene sportne forume — pa tudi prizadete klube — da v bodoče ne bomo mogli sodelovati v prvenstvu slovenske lige, dokler ne bo zadostno naslednjim primitivnim pogojem, ki so menda povsod drugod sami po sebi razumljivi:

1. Ligiške tekme se morajo v bodoče igrati samo na igriščih, ki so po svojih dimenzijah, kakovosti tal in varnostnih napravah za to primerna. Ločitve gledalcev od igralcev mora biti taka in tolika, da bodo igralci pred »publiko« absolutno varni.

2. Poiškati bo treba način, s katerim se bo absolutno zavarovala varnost sodnika in gostujočega moštva za ves čas bivanja v kraju, kjer se tekma igra. V bodoče se ne sme več dopustiti, da bi sodniki pod vplivom groženj in fizičnega terorja s strani igralcev ali publike preklevali svojo odločitve ali pa da si ne bi upali odločati na igrišču po svoji vesti in v smislu pravil nogometne igre.

3. Tekme v slovenski ligi naj v bodoče sedito za to posebno usposobljeni sodniki. Za primer navajamo ukrep SLS v Beogradu, ki uvaja razvrstitve sodnikov v tri razrede s posebnim izpitom za uvrstitev v skupino ligških sodnikov.

4. V kazenskem odboru naj v bodoče ne sedito zastopniki klubov, pač pa nezainteresirani gospodje, da se bosta pravica in kazen delila vsakemu po enakem merilu. Ustvariti je mesto vezinega tožitelja z nalogo, da bo strogo objektivno prinašal pred kazenski odbor v razpravo vsak pregrešek in pazil na to, da se bodo višine kazni gibale v okviru poedinih kazenskih paragrafov.

5. Brezpogojno je preprečiti, da bi tekmovalce pred tekmo zalivali z žganjem, da bi med tekmo bolj neusmiljeno in korajžno bili po nasprotnikovih kosteh in po sodniku!

Poudarjamo ponovno, da vsega tega ne objavljamo z namenom, da bi kogarkoli obtoževali. Naša želja je samo ta, da pravočasno opozorimo odločujoče na najočitnejše hibe v našem nogometnem sportu. Zadovoljni bomo, če bodo ukrenili vse potrebno, da bomo usmerili tok našega nogometnega sporta na pravo pot. S tem mu bomo ustvarili možnosti, da se v svojem vrhu zdravo in uspešno razvije — v veselje vseh nas, ki zanj delamo, in tistih, ki ga nedeljo za nedeljo hodijo zvesto gledat in bi ga radi videli lepšega in boljšega kakor je.

SK Ljubljana

★

Objavljamo gornje ugotovitve novega prvaka SNZ — brez komentara. Vedeli smo, da naš nogomet hira in pada na vseh straneh, zdaj je o tem žalostnem pojavu izrekel tehtno besedo — najbolj odlični, trenutni prvak vseh slovenskih nogometnih klubov. Gospodje, od SNZ do zadnjega klubovega odbornika, premislite in — ukrepaite!

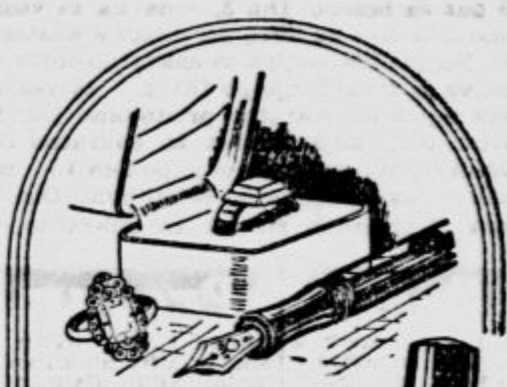
valcev in tudi osvojilo prvenstvo moštvev. Zmagala je ekipa JASO tudi na lahko-atletskem prvenstvu univerze, ki je bilo junija mesca, in sicer nad ASK-om v razmerju 80:74 točkam ter tudi v odbojki, kjer je premagala ASK z rezultatom 15:8 in 15:5 in JNAD Jugoslavijo 15:6 in 15:4. Drugo mesto pa je zasedlo moštvo JASO na drž. table-teniskem prvenstvu, kar pomeni tudi velik uspeh. Po tem poročilu je sledilo še poročilo revizorja, nakar se je prešlo na volitve novega odbora. Vložena je bila samo ena lista, ki je bila tudi soglasno sprejeta. Novi odbor je sestavljen takole:

predsednik: Kallšnik Janez (I), stud. jur. podpredsednik: šalamun Bojan, cand. jur., tajnik I.: Milavec Rudolf, stud. med., tajnik II.: Mravljak Tatjana, cand. phil., blagajnik: Nagy Viktor, cand. inž., tehnični referent za lahko atletiko: Vahtar Zdenko, cand. jur., tehnični referent za smučanje: Pohar Avgust, stud. tehn., načelnik prireditvene sekcije: Gabersčik Franc, cand. inž., odbornik: Kallšnik Janez (II), stud. tehn. in revizorja: Ferjančič Drago, abs. jur. ter Vodnik Srečko, stud. tehn.

V nekaj vrstah

V Zagrebu so v nedeljo zvečer precej burno in ob splošnem nezadovoljstvu nad sodniki zaključili tekmovanje za državno prvenstvo v boksanju. Tudi udeležba na prireditvi je bila precej slaba, od Slovencev pa je nastopil kot bela vrana edini — Marušič, član ljubljanskega Hermesa, ki je v prvem srečanju naletel na Herkulesovega boksarja Genga, proti kateremu je izgubil samo po nepravilni sodnikovi odločitvi. Novi državni prvaki v baksu so postali: v mušji kategoriji Jezdik (Redar-

Imam višje zahteve,



zelo izberem

MONTBLANC

polnilno držalo

jaz vem:

da je od fino brušenega zlatega peresa do moderne mehanike vse uravnano na to, da napravi pisanje čim najbolj udobno. S svojo elegantno opremo je MONTBLANC darilo, ki ima vrednost zlata ali dragulja.

Cena od Din 145.— do Din 1.100.—

Montblanc bo moj spremljevalec vse življenja!

Napovedi v dobrih trgovinah s papirjem.

št. 1554

stveni), v bantam Matić (Bata), v peresno lahki Gottesmann (Makabi), v lahki Devčić (Herkules), v welter prvi dve mesti nista bili zasedeni, na tretje pa je prišel Tličić (Redarstveni), v srednji Polak (Makabi), v poltežji Križca (Bata) in v težki Hladny (Herkules). Po klubih je bil najboljši Herkules iz Zagreba.

Nogometni spored prihodnje nedelje bo po številu tekem zelo skromen, po važnosti prireditve pa vendarle vreden pozornosti. Zagrebška Concordia bo v revanžni tekmi v Beogradu nastopila proti BSKU, madžarski Ferencváros pa bo prišel v Zagreb na povratno igro z Gradjskim, ki je preteklo nedeljo s pol tucatom golov izgubil bitko na madžarskih tleh.

V italijanskem nogometnem prvenstvu so zadnje nedeljo zabeležili naslednje izide: Ambrosiana—Bologna 2:1, Livorno—Novara 1:1, Triestina—Napoli 2:0, Roma—Genova 3:0, Torino—Juventus 2:0, Atalanta—Lazio 2:1, Venezia—Fiorentina 2:1, Milano—Bari 3:1. — Na prvem mestu tabele je Ambrosiana, potem pa sledijo Bologna, Juventus, Torino, Atalanta itd.

SPORTNO ČTIVO

»Ilustrovane sportske novice« št. 65 so izšle. Vsebina: Noben izgovor ne more opravičiti hudega poraza Gradjskega v Budimpešti. — BSK je srečno zmagal nad premočno, toda nesrečno Concordio. — 1:1 v ponovni tekmi splitskih rivalov. — Sedem tajnikov bivše hrvatske tableteniske zveze. — HAS ne bo povisal kazni Desputo. — Hladni dnevi so izvalili hokejiste na led ali ljubljanska Ilirija je že davno začela s treningom. — Hrvatski hokejisti so povabljeni na Slovaško. — 30 hrvatskih in 1 slovenski boksar na državnem prvenstvu v Zagrebu. — Plavalci so sporazumno rešili vse probleme. — Itd. Vmes je še več drugih zanimljivih lankov in raznega drobiža iz vseh sportnih panog. Posamezne številke so po 1 din.

»Slovenski smučar«. Dne 15. t. m. je izšla 2. številna glasila Slovenske zimsko-sportne zveze na Jesenicah. Izmed članov navajamo naslednje: Smučarjevi božič. — Ves narod naj bo deležen smučarske vzgoje. — Delovni načrt zbora smučarskih sodnikov. — Smučski tečajji v sezoni 1940/41. — Bela Slovenija vas vabi. — Jugoslovenski smučar v Rumuniji. — Relacije in vzorne cene za krožna potovanja. — Ostalo vsebino tvorijo razna obvestila in objave. Glede na skromni obseg lista je vsebina številke še dovolj pestra. Posamezne številke tega prvega glasila zimskih sportnikov so po 1.50 din.

»Sportska revija« posveča zadnje številko predvsem mednarodni tekmi med Madžarsko in Hrvatsko v Zagrebu ter mladinskemu srečanju med našimi in Madžari v Splitu. Med drugo vsebino so objavljena še ostala poročila o zadnjih sportnih dogodkih ter podrobne novice iz Sarajeva, Splita, Osjeka, Subotice, Slovenije itd. — vse s slikami. Posamezne številke so po 3 din.

Občni zbor AK Skale je sklican za jutri v četrtke dne 19. t. m. ob 20. v običajnim dnevnim redom v sejno dvorano palače Grafike (Miklošičeva c. IV. n.)

SK Jadrans. Seja n. o. in pripravljalega odbora ki je bila sklicana za 20. t. m., bo že drevi ob 20. v gostilni Lovšin v Gradiscu. Predsednik.

Snežne razmere

Poročilo TPZ v Ljubljani in Mariboru, SPD in ZSSJ z dne 16. t. m. Poževo: 620 m, —12, jasno, 20 cm snega, pršice. Sadržajca: 550 m, —13, jasno, 20 cm prašica na 10 cm podlagi. Senjorjev d'om: 1522 m, —19, jasno, 10 cm prašica na 20 cm podlagi. Koča na Pesku: 1382 m, 50 cm snega, pršice.

BELEŽKE

Posvetovanja radikalov

Poslevočeti podpredsednik Narodne radikalne stranke G. Miša Trifunović je obiskal v ponedeljek šefa radikalne stranke G. Aco Stanojevića, ki se nahaja že nekaj tednov na zdravljenju v Vrnjački banji. V tork je odpotoval v Užice, kjer je govoril na konferenci zaupnikov stranke iz užiškega okrožja.

Občni zbor

zveze hrvatskih mest

V ponedeljek dopoldne je bila v Zagrebu ustanovna skupščina zveze mest v banovini Hrvatski. Skupščino je otvoril in vodil zagrebški župan Mate Starčević. Odobrena so bila pravila, ki odražajo kot namen zveze zascio mestnih komunalnih interesov v sklaau s splošnimi interesi in činj hrvaškega naroda.« Seuev zveze je v Zagrebu, vsakokratni zagrebški župan pa njen predsednik. Podpredsednika sta župana mestnih občin Split in Osjek. Clannarna znaša zaenkrat za vsako mesto 500 din na leto.

Zbrani delegati hrvatskih mest so podrobno razpravljali o preurani mesinega prebivalstva. Brodski župan Franjo Marenic je predložil resolucijo, ki zahteva od banske oblasti v Zagrebu, naj takoj uvede krušne karte v vseh hrvatskih mestih. Ta predlog so podprli tudi delegati iz Petrinje, Susaka, Kariovca in Križevcev. Delegati iz Vukovara so sporočili, da so v tem mestu, ki leži sicer sredi žitorodne pokrajine, že uvedli krušne karte.

Razpravljali so tudi o pomanjkanju vagonov za prevoz hrane. Pomanjkanje vagonov je vedno večje in je treba čakati včasih po mesec dni na prevoz par vagonov moke. Sprejeta resolucija pravi, da bi bilo najboljšje sredstvo za omogočenje nemotene prevoza hrane, ako bi prevzela banska oblast v Zagrebu nadzorstvo nad poslovanjem železnice v banovini Hrvatski.

Uvedba krušnih kart

v hrvatskih mestih

Na drugem mestu poročamo o ustanovnem občnem zboru zveze hrvatskih mest in o zahtevi po uvedbi krušnih kart, ki je bila na zborovanju postavljena. Snoci smo prešli iz Zagreba telefonsko sporočilo, da je bila večerj tam konferenca zastopnikov zveze mest, banske oblasti in Pogoda. Na konferenci so sklenili, da se v vseh hrvatskih mestih uvedejo nakaznice za najvažnejše življenjske potrebšcine. Zadevna uredba bo izšla v najkrajšem času. V vseh mestnih občinah bodo takoj začeli organizirati mestne aprovizacije.

Neučinkovito pobiranje komunistične propagande

»Hrvatska straža« objavlja resolucijo, ki je bila sprejeta na konferenci dekanov in župnikov iz onih krajev Dalmacije, ki so do 1. 1918. spadali pod zadarsko škofijo. Resoluciji zahteva obnovo stare ninske škofije, ki je nekdanj obsegala te kraje, in pravi, da bi brez obnove te škofije bila prislava 1300-letnice pokristjanjanja Hrvatov nepopolna. Posebna točka resolucije se zavzema za ustanovitev klasične gimnazije v Blogradu na moru. Resolucija se dalje ostro izreka proti komunističnemu rovarjenju med prebivalstvom severne Dalmacije. Širjenje komunizma pa pripisujejo duhovniki bivše zadarske škofije »večletnemu razornemu delovanju diktature ter zaslužnjemanju in preganjanju katoliške cerkve«.

Razumemo duhovnike bivše zadarske škofije, da izrekuje svojo skrb zaradi komunističnega rovarjenja, bojimo pa se, da so problem zagrabili od napačne strani in da vede ali nevede posnemajo ptiča noja, ko iščejo vzroka zanj v diktatorskih režimih in se posebej v nekakem »preganjanju katoliške cerkve«. V toku dveh dece-

nijev življenja naše države smo Jugosloveni storili vse mogoče napačne in pogreške. Nikomur pa ni mogoče očitati, najmanj pa državi kot taki, da bi kdaj preganjala ali celo zaslužnjevala katoliško cerkev in jo ovirala pri njenem duhovnem poslanstvu. Prepričani smo, da bi bili v Vatikanu zelo zadovoljni, če bi se katoliški cerkvi in njenim vernikom v vseh državah godilo v versem pogledu tako dobro kakor v Jugoslaviji.

Delavska zakonodaja na Hrvatskem

Kraljevski namestniki so podpisali uredbu, s katero pooblašča hrvaškega bana, da na ozemlju banovine Hrvatske s svojimi uredbami ureja vsa vprašanja, ki se nanašajo na določevanje minimalnih mezd, sklepanje in zaščito kolektivnih pogodb, na delavska sodišča ter na ustanovitve in poslovanje vrhovnega sodišča dela.

V zvezi s to uredbo poroča »Hrvatski dnevnik«, da zahtevajo hrvatski delavci, organizirani v Hrvatski delavski zvezi, temeljito revizijo sedanjega načina sklepanja kolektivnih pogodb. V bodoče naj bi imele vse kolektivne pogodbe javnopravni značaj in naj bi nad njihovim izpolnjevanjem bedela banska oblast. Kolektivne pogodbe naj bi imele v bodoče tudi kazenske sankcije za primer, če bi jih kaka stran zlonamerno kršila.

Vodilni nemški list

o bojih v Afriki

»Völkischer Beobachter« posveča uvodnik borbam italijanske vojske v Libiji in Albaniji. Na preji ugotavlja, da se je sedaj prvič posrečilo Angležem za asno vzeti v svoje roke v-jaško inčiativo v Afriki, nato pa med drugim nadijuje: »Priznati moramo vrhovni angleški komandi v Kairu da je v preoju bojov v Afriki dosti bolj skeptična in reik-bebedna kakor angleški radio in t'ik Ta dva seveda kričita na vse grlo, da bi s tem zakrila skrbi, ki tarejo Anliho zaradi sistematičnih in uspešnih nemških letalskih napadov ter v-dno v-čih izub angleške trgovske mornarice. Angleški politiki potrebujejo uspehov v Afriki, da bi okrepili moralo v domovini. Zaradi tega so izsilili sunek proti S'idi Bara iju ki je volaško brez pomena. Z radi smrti enega generala in zaoblenje neva vojne materiala še dolno ni načrt italijski vojni potencial. Italija je v z-dvih letih dokazala, da zna postavljati preko noči močne ekspedicijske zbre tr jih opremiti z vsem potrebnim. To se bo pokazalo tudi v Afriki.«

Na koncu pravi list: »Angleška propaganda gradi razine kombinacije na vseh dejstva da Nemčija ni intervenirala v Grčiji. Prozeblja pa da gledajo v Nemčiji na volaške zadeve zelo trezno. Po nemškem mnenju zaradi razvota dogodkov v Albaniji in Afriki ni prav nobenega poudara za skrbi v Nemčiji bolje poznajo vojni potencial Italije kakor pa v Londonu.«

Silen mraz na igru

Šibenik, 17. dec. o. V severni Dalmaciji je zavladal izreden mrz. Na hribih je zapadel debel sneg. Na Primorju besni huda burja. V Obrovcu je padla temperatura na 20 stopinj pod ničlo. Podvelebit-ski kanal je zamrznil.

Banjaluka, 17. dec. o. V vrbski banovini že več dni neprestano sneži, tako da je v nekaterih srezih zapadlo že do 2 metra snega. Onemogočen je ves avtosbni promet, mnoge ceste pa so postale zaradi snežnih zametov sploh docela neprehodne. Temperatura je ponekod padla že za 20 in več stopinj pod ničlo. V planinskih predelih so sestradani volkovi začeli napadati ovčarske staje in povzročajo kmetom veliko škodo.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglaš se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—.

Službodobiti

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Prodani

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Auto gume

vožene ca 100 km, 32x6, prodam. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Amerikac«. 33499-10

Prodajalka

Izveščana v trgovini s kovčegi, ročnimi torbicami, aktovkami itd. se sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Ročno pisane ponudbe pod šifro »Suzanna« lauterja, na oglaš. odd. Jutra. 33481-1

Ugodna prilika

Prodaja se več novin peči srednje velikosti in kopalnice kad po ugodni ceni. Zadruga ul. 15-1. Kodeljevo.

Vosek

ta rumen in bel, ima večjo količino po ugodni ceni napredaj Medana, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 33314-6

Službodobiti

Vsaka beseda 50 par, da vek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Prodajalka

Izveščana v trgovini s kovčegi, ročnimi torbicami, aktovkami itd. se sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Ročno pisane ponudbe pod šifro »Suzanna« lauterja, na oglaš. odd. Jutra. 33481-1

Auto gume

vožene ca 100 km, 32x6, prodam. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Amerikac«. 33499-10

Prodajalka

Izveščana v trgovini s kovčegi, ročnimi torbicami, aktovkami itd. se sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Ročno pisane ponudbe pod šifro »Suzanna« lauterja, na oglaš. odd. Jutra. 33481-1

Ugodna prilika

Prodaja se več novin peči srednje velikosti in kopalnice kad po ugodni ceni. Zadruga ul. 15-1. Kodeljevo.

Vosek

ta rumen in bel, ima večjo količino po ugodni ceni napredaj Medana, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 33314-6

Prodajalka

Izveščana v trgovini s kovčegi, ročnimi torbicami, aktovkami itd. se sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Ročno pisane ponudbe pod šifro »Suzanna« lauterja, na oglaš. odd. Jutra. 33481-1

Ugodna prilika

Prodaja se več novin peči srednje velikosti in kopalnice kad po ugodni ceni. Zadruga ul. 15-1. Kodeljevo.

Vosek

ta rumen in bel, ima večjo količino po ugodni ceni napredaj Medana, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 33314-6

Prodajalka

Izveščana v trgovini s kovčegi, ročnimi torbicami, aktovkami itd. se sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Ročno pisane ponudbe pod šifro »Suzanna« lauterja, na oglaš. odd. Jutra. 33481-1

Ugodna prilika

Prodaja se več novin peči srednje velikosti in kopalnice kad po ugodni ceni. Zadruga ul. 15-1. Kodeljevo.

Vosek

ta rumen in bel, ima večjo količino po ugodni ceni napredaj Medana, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 33314-6

Prodajalka

Izveščana v trgovini s kovčegi, ročnimi torbicami, aktovkami itd. se sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Ročno pisane ponudbe pod šifro »Suzanna« lauterja, na oglaš. odd. Jutra. 33481-1

Ugodna prilika

Prodaja se več novin peči srednje velikosti in kopalnice kad po ugodni ceni. Zadruga ul. 15-1. Kodeljevo.

Vosek

ta rumen in bel, ima večjo količino po ugodni ceni napredaj Medana, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 33314-6

Prodajalka

Izveščana v trgovini s kovčegi, ročnimi torbicami, aktovkami itd. se sprejme z Novim letom ali tudi malo pozneje. Ročno pisane ponudbe pod šifro »Suzanna« lauterja, na oglaš. odd. Jutra. 33481-1

Ugodna prilika

Prodaja se več novin peči srednje velikosti in kopalnice kad po ugodni ceni. Zadruga ul. 15-1. Kodeljevo.

Vosek

ta rumen in bel, ima večjo količino po ugodni ceni napredaj Medana, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 33314-6

NAJLEPŠE ČTIVO

- Ravljjen: **Zgodbe brez groze**
- Klabund: **Pjotr-Rasputin**
- Ravljjen: **Črna vojna**
- Thompson: **Sivko**
- Majerjeva: **Rudarska balada**

Broširana knjiga: din 10.— vezana knjiga: din 15.—

ZALOŽBA „CESTA“

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5

V hladnih dneh vas kozarček **BERMET-VINA** obvaruje nripe. — Gostilničarji ga tanko naroče že majhnih sodček. — Zahtevajte povsod le **BERMET B. MARINKOVA iz SREMSKIH KARLOVCEV Fruška gora.**

Jakec Skok in Skakec Rok

Poskoki dveh navihancev v treh poglavjih.



17.
Gorje, faloti, postopači — žandar odločno v vas korači. Fantina — to ni zadnjikrat — dobita jih na zadnje plat.

Uprava zavoda »Čačak«

sprejme takoj

- a) diplomiranega tehnika strojne stroke;
- b) večje število elektromehaničev, strugarjev in preciznih mehanikov ključavničarjev.

Kandidat pod a) je moral dovršiti državno srednje-tehnično ali njej enako šolo in mora prošnjo dostaviti z vsemi potrebnimi dokumenti upravi zavoda do 20. decembra tega leta. Kandidat pod b) se sprejmejo na podlagi poskusnega dela in se jim dnevna meza dodeli po doseženem rezultatu pri poskusnem delu od din 36 do din 120 za 8 delovnih ur. V poštev pridejo kandidati z daljšo prakso in se morajo osebno predstaviti.

Maksimilijan Ivanc
davnini upravitelj v pokoju

Bodi mu ohranjen blag spomin.

Cerknica, dne 17. decembra 1940.

POSOSJILNICA V CERKNICI
zadr. z neom. jamstvom.

Kupim
VSRKOVRSNO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
SMERALDI SAPIRJE RUBINI
BISERJE IN STROJNINE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TRGOVA
Jos. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOM

Kapital
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Posojilo
dajemo našim članom in varčevalcem Ugodni pogoji Vloge obstajajo po 5 odstotkov Vsi varčevalci brezplačno sva rovanj Zadruga »Mladina« Ljubljana Ovcjakova 8. Iščemo poverjenike 19.

Gospa
lastnica opremljene vile v letoviskem kraju išče posojila proti vknjižbi ali po dogovoru. Če je ne ponudbe na področju v Celju pod »Vknjižba«. 33502-16

Soba
lepa, sončna, za 2 osebi, z uporabo kopalnice in s celo okrabo, v centru mu, oddam. Naslov vseh posl. Jutra. 33500-23

Mizarska dela
izstavljena v p-hlatvena izdeluje strokovnjaško strojno mizarstvo Franc Potočnik, Zirl. Suh. Iščemo na zalogi! 33478-12

Oblacila
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Obrt
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Kdor želi
močne vlogovzdržne devlje na pošlje svoj naslov na oglaš. odd. Jutra pod značko »Obuvaio«. 33017-30

Krazar
z inozemsko prakso, poznati modernizira, čisti in popravlja kuhovino in izdeluje primene, nekega proti garanciji. Kovačič, Mestni trg 8. V nadtr. 33507-30

Dobro obrti — dobre volje!

ROT BART
EKSTRA TENKO
10 kom. Din 15.—

Brilje silno! Vzemite enkrat res dobro britveco: **ROT BART EKSTRA TENKO** - kot las fino, oštro gibka. To je brilje!

Soba
lepa, sončna, za 2 osebi, z uporabo kopalnice in s celo okrabo, v centru mu, oddam. Naslov vseh posl. Jutra. 33500-23

Mizarska dela
izstavljena v p-hlatvena izdeluje strokovnjaško strojno mizarstvo Franc Potočnik, Zirl. Suh. Iščemo na zalogi! 33478-12

Oblacila
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Obrt
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Kdor želi
močne vlogovzdržne devlje na pošlje svoj naslov na oglaš. odd. Jutra pod značko »Obuvaio«. 33017-30

Krazar
z inozemsko prakso, poznati modernizira, čisti in popravlja kuhovino in izdeluje primene, nekega proti garanciji. Kovačič, Mestni trg 8. V nadtr. 33507-30

OTOMANE
v veliki izbiri kupite ugodno pri **R. RADOVAN** tapetnik Mestni trg 13

Slavku Trampužu v slovo
Ni se še zaceila odprta rana preobrnin staršem ob izgubi komaj 16-letnega sina Borisa, že je zajela nova žalost družino in napredno sokolsko javnost v Litiji prerana smrt ljubljenskega komaj 19-letnega Slavka, ki se je pred 6 teoni oddalil, da postane podoficir naše hlaare vojske, da s tem korakom da izraza svoji veliki ljubezni do domovine.

Bil je gojenec podoficirske šole kraja Aleksandra I. Zedinitelja v Beogradu. Njegovi tovarishi, predvsem pa njegovi predpostavljenci so za spoštovali in ga imeli radi, ker je bil poslušen, marljiv in ponosen. Poleg tega je bil tudi očen Sokol in z njegovo smrtjo smo izgubili velikega boritelja sokolske ideje. V šoli je zbolel za slepčem, nastale so komplikacije in izdihnil je svojo sokolsko dušo v najlepši mladeniški dobi. Truplo so prepeljali iz Beograda v Litijo.

Na poslednji poti v nedeljo s Stavb je pokazalo Sokolstvo in napredna Litija, kako je bil naš Slavko priljubljen. Na čelu spreveda je nosila naša hrabra vojska krasen venec ki je vzbujal po šno pozornost Venec so mu otklonili njegovi starešine in součenci Nato so njegovi kolezi in Sokoli nosili krasne vence Sokola iz Moravc litijskega Sokola in na aščiniški na vrsto drugih lenih venci. Za venci so Sokoli nosili sokolske drapove iz Moravc Litije in naraščalniški Tko, za uprpori je korakala deputacija oboh Sokolskih društev in deputacija podoficirjev Krsto so spremljali naraščalniški Sokoli. Za žalujočimi sorodniki na se je vrstila ogromna množica prijateljev in prijateljic — živ dokaz iskrene ljubezni do mladeža in odločne brata Sokola — Krsto je blagoslovil litijski župnik z Lovštin. Ko so se ob zadnjih žarkih zabatajočera sonca poslednjič polonili sokolski drapori nad svežim grobom mladeniča in ko se je od njega poslovil njegov ožji prijatelj brat Milan Janežič iz Moravc ni bilo suhega očesa.

Drazi Slavku! Snavaj sladko v svoji ljubljeni domači zemlji ki ti je bila tako draga! Tvoji nevaroživji mrti očetu in vsem sorodnikom tudi naše globoko sožalje Zdravo!

Kaweco
polnilno pero — Vas vedno razveseli!

CONTINENTAL
na ugodne mesečne obroke **Ivan Legač**
Ljubljana, Prešernova ulica 44 Maribor, Vetrinjska 30

KAUCE
novi modeli po nizki cenah dobite pri **E. Zakrajšek**, tapetništvo Miklošičeva 34.

Mesto vsakega drugega obvestila.
Umri nam je predragi soprog, oče, stari oče, stric in tast, gospod **Alojz Vehovec** posestnik in trgovec
Zapustil nas je po daljšem bolehanju 17. t. m. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek 19. t. m. ob 10.30, iz hiše žalosti v Žužemberku, na farno pokopališče. Žužemberk, šušak, žalna, Grosuplje, Ljubljana.

ANA roj. JAVORNIK, soproga; SLAVKO, JOŠKO, MILAN, UROZ, sinovi; ANICA roj. ZURC, DRAGICA roj. MAGDGI, sinah; JASNA, ANDREJ, JANEZ, vnuki — in ostalo sorodstvo.

učitelj na mnogih šolah v naši dolini, nekaj časa je na služboval tudi v Srbiji in bil povsod močno priljubljen. Marikateri savinški kmet se jubilanta s hva žnostjo spominja kot odličnega učitelja zlasti v gospodarski stroki in s pridom uporabljala pri gospodarstvu nauke, katerih je bil deležen v šoli pri njem. Za življenjsko družico si je g. Rožanc izbrala Tinko iz znane rodbine Konšek na Tolanah. Vzorno vodila ano An tovo gospodarstvo v Ponorju kamor se premo kmet zateče po nasvet in pomoč. G. jubilantu želimo še mnogo let mladeniške čilosti in vedrosti.

Naše gledališče
D R A M A
Sreda, 18.: Krog s kredco. Red sreda. Četrtek, 19.: Tekma. Red A. Petek 20.: Ugrabljenje Sabinke. Premiera. Red premierski.
Sobota, 21.: Skrivavnice. Red B.
Kljajski dramatik Li-Hsing-iao je napisal poetično igro »Krog s kredco«, ki jo je priredil Klabund za evropske otre. Igra je pretresljiva slika ženske usode o nesreči, iz katere najde po težkih preizkušnjah pot do sreče. Glavni vlogi bosta igrala Jan in Sarčeva. Režiser C. Debevec. Inscenator Vavpotič, glasba A. Balatka.

OPERA
Sreda, 18.: Vesele žene windsorske. Premiera. Red premierski.
Četrtek, 19.: Friderika. Red četrtek. Gostovanje tenorista J. Gostiča.
Petek, 20.: Vesele žene windsorske. Red terek.
Vedrost, gracija, šegavost in komika odklikujejo poleg učinkovitih pevskih partij Nicolajevu komično opero »Vesele žene windsorske«. Glavni moško partijo bo podal Betetto, vesele žene pa Hybalova, Kogejeva in Ivančičeva. Dirigent A. Neffat, koreograf inž. Golovin.

R A D I O
Sreda, 18. decembra
Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Operetni venčki (plošče). — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura: Obisk v bakrotiskarni. Delaj z nami (g. M. Zor). — 18.40: Oseba in značaj (dr. S. Gogala). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.25: Nac. ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos opere iz naročnega gledališča. Beograd 19.40: Muslimanske pesmi. — 20: Prenos oper iz narodnega gledališča. — Zagreb 20: Violinski koncert. — 20.30: Operetni večer. — 21: Rameujeva glasba. — 21.30: Narodne pesmi. — 22.15: Vesela muzika. — Praga 19.25: Koncertni večer — Sofija 19.50: Lahka glasba. — 20: Operni večer. — 21.30: Mali orkester. — 22: Bolgarske pesmi in ples. — Berlin 19.10: Pester glasbeni spored. — 21.10: Drobne melodije. — 23.10: Nočna odedala. — Rim 19.30: Simfonični koncert. — 20.30: Orkester in solisti. — 22.10: Lahka godba.

ZAHVALA
Iskrena hvala vsem, ki so nam ob nenadni izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata, strica itd., gospoda **Aloizija Šmida** izrazili svoje sočutje, poklonili vence in ga spemili na zadnji poti ali drugače počastili njegov spomin.

Posebno hvalo izrekamo domačemu g. župniku profesorju Alojziju Pavliču in šolskemu upravitelju g. Radovanu Gobcu za njune ganljive poslovilne govore v domači hiši na Marofu, v cerkvi in pred grobom, ostali častiti duhovščini, pevskemu zboru jurklosterskemu in šolski mladini za zapete žalostinke.

Jurklošter, dne 17. decembra 1940.
Žalujoče rodbine:
Šmid, Potočnik in ing. Petriček

Mesto vsakega drugega obvestila.
Umri nam je predragi soprog, oče, stari oče, stric in tast, gospod **Alojz Vehovec** posestnik in trgovec
Zapustil nas je po daljšem bolehanju 17. t. m. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek 19. t. m. ob 10.30, iz hiše žalosti v Žužemberku, na farno pokopališče. Žužemberk, šušak, žalna, Grosuplje, Ljubljana.

ANA roj. JAVORNIK, soproga; SLAVKO, JOŠKO, MILAN, UROZ, sinovi; ANICA roj. ZURC, DRAGICA roj. MAGDGI, sinah; JASNA, ANDREJ, JANEZ, vnuki — in ostalo sorodstvo.